

Европейска мрежа на съдебните
съвети (ЕМСС)

Reseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

Независимост, Отчетност и Качество на Съдебната власт

*Следващата стъпка в измерването на
независимостта, опит на потребителите на
съда и оценката на качеството*

Доклад на ЕМСС 2021-2022

Съфинансирано от Програмата за правосъдие на Европейския съюз

Съдържание

Съдържание	2
Резюме и препоръки:	3
Въведение:	6
Част 1. – Независимост и отчетност	7
1.1 Обща информация	7
1.2. Индикатор по отношение на оценката на съдиите	8
1.3. Проучване сред съдиите за независимостта	13
Част 2. – Проучване сред потребителите на съда	16
2.1 Обща информация	16
2.2 Предложения за доклада за независимост и отчетност през 2020/2021 г.	16
2.3. Работа 2021-2022 г.	17
2.4 Препоръка за работата занапред	19
Част 3 – Качество на съдебната власт	20
3.1. Обща информация	20
3.2. Развятия	20
3.3. Работа през 2021/2022	21
3.4. Следващи стъпки	22
Приложение I Минимални стандарти, определени от ЕМСС (доклад за 2012/2013 г.)	22
Приложение II Въпроси за оценяването и точки	24
Приложение III – Практическо ръководство за Проучвания сред потребителите на съда	26
Приложение IV – Консолидиран въпросник за потребителите на съда	50
Приложение V – Списък с индикатори за измерване на качеството на правосъдието	54
Приложение VI – Въпросник за качеството на правосъдието	58

Резюме и препоръки:

В периода 2021-2022 г. работата на проекта се състоеше от няколко дейности в областта на независимостта и отчетността и качеството на Съдебната власт. Дейностите следваха цикъла на подобряване, въведен в предходния период на проекта. Този доклад представя резултатите от 3-те работни потока, установени в началото на нов период на проекта, и препоръки към ЕМСС.

Независимост и отчетност

Оценка

На Общото събрание през 2021 г., беше уговорено да се разгледа осъществимостта на индикатор за оценката на съдиите. Оценката на съдиите е нещо сложно, тъй като изискванията от гледна точка на независимостта се различават от тези от гледна точка на отчетност и качество. По-точно, конкретният въпрос е дали и как оценката на съдиите може да бъде по-добре обхваната в индикаторите за независимост и отчетност на съдебната власт, които са установени от ЕМСС и как това би се отнесло към нейните индикатори за качество. Тъй като оценката е присъща на всяка организация на професионалисти, но в съдебната власт може да влезе в сблъсък с независимостта, по-голямо внимание за субекта е гарантирано в индикаторите.

Всички съществуващи системи за оценка в Европа споделят общото условие, че професионализмът на съдията представлява и основният източник на легитимност на съдебната функция, и силна гаранция за нейната независимост.

Оценката има важно значение от няколко гледни точки: независимост, отчетност и качество. Оценката е част от стремежа към професионална организация, която гарантира високо ниво на качество на услугите, извършвани от всички професионалисти в съдилищата. Докладът разглежда принципите, които следва да се прилагат и, въз основа на тези принципи, модела на индикатора и начина, по който се оценява според него.

Проучване сред съдиите

Като първа стъпка от следващия цикъл на подобряване, е осъществено проучването сред съдиите от Европа. От 2015 г. това се случва за четвърти път. Участваха общо 15 821 съдии от 29 съдебни системи от 27 държави, което е повече от всякога досега. Целта беше да се получат отговори от 20%, което беше (лесно) постигнато от повечето съдебни системи. Методът на проучването и резултатите от него са представени подробно в отделен доклад.

Повечето съдии в Европа са положително относно своята независимост, но все пак установяват проблеми, засягащи отрицателно независимостта им. Някои от тях са на ниво дела, други са на системно ниво, като назначаването на съдии. Проучването хвърля сериозна светлина върху функционирането на съдебната власт на национално равнище. Съдебните съвети и другите управляващи органи са тези, които трябва да анализират резултатите за техните съдебни системи и да разгледат въпросите, повдигнати от респондентите. Макар Съветите да зависят от другите държавни власти за подобрението на законодателството и за адекватни ресурси, съдебните системи и, по-специално, Съветите могат самостоятелно да разглеждат много въпроси.

Проучване сред потребителите на съда

Една подгрупа, състояща се от съдии от Испания, Норвегия, Нидерландия, Швеция, Финландия, Дания и Румъния, проведе виртуални срещи през февруари и март 2022 г., споделиха своя опит и отговориха на относими въпроси на база на общ шаблон. Подгрупата счете за полезно да отчете опита на Босна и Херцеговина, чиято съдебна система е организирана обширно проучване, проведено през 2021 г. Резултатите от работата на подгрупата бяха представени в пленарно заседание на ЕМСС от април 2022 г.

Резултатът от работата през тази година е Практическо ръководство, включващо, освен консолидирания въпросник от миналата година, документ с препоръки за проучвания сред потребителите на съда и фишовете за национален опит.

Тъй като тазгодишната работа доведе до общи насоки за тези членове и наблюдатели, които вече планират да предприемат този проект, ЕМСС предлага проектният екип за следващата година да обмисли възможността да следва индивидуален подход. Поради това се предлага да се погледнат позадълбочено съветите, които не са извършили такива проучвания и нямат планове да направят това в близко бъдеще, с оглед установяване на причините за всяка държава, да се направи опит им се обърне внимание в степента на компетентностите на ЕМСС и да се насърчат и активно подкрепят съветите в техните усилия.

Качество на Съдебната власт

През 2021/2022 г. основната цел на подгрупата за качество беше да работи по индикатори А1 и А2 и да прегледа оценяването на въпросника. Членовете на работната група се срещнаха онлайн за пет интензивни работни сесии, преди лична среща в Барселона през април 2022 г. По време на онлайн срещите, подгрупата прегледа въпросника, работи по индикатори А1 и А2 и по оценяването на въпросника. Резултатите от работата на подгрупата бяха представени на пленарното заседание на ЕМСС на 5 април 2022 г.

Подгрупата прегледа индикатори А1 (стандарт за съдилищата за продължителността на делата) и А2 (стандарт за страните за продължителността на делата), като ги оформи по начин, който позволява достъп до конкретен индикатор в различни фази (напр., дали конкретни стандарти са въведени, ако е така – дали са осъществени на практика, наблюдавани ли са, тази информация публично достъпна ли е). Няколко други индикатора във Въпросника също бяха променени, за да се отрази този цикъл.

Освен това, с оглед на становище № 15 на Консултативния съвет на европейските съдии (КЕСС) относно Специализацията на съдиите, подгрупата прегледа индикатор А5 относно специализираното правосъдие и го изтъква по различен начин, давайки възможност както за по-добро оценяване на този индикатор, така и за събиране на информация в конкретни области на специализацията на съдиите в отделните юрисдикции.

Накрая, подгрупата фокусира по-голямата част от времето и усилията си на прегледа на оценяването на въпросника. Бяха разработени нови и по-усъвършенствани шаблони за оценяване за всички индикатори по голяма част от въпросите, беше оценена тяхната стойност в общото оценяване на Въпросника.

Що се отнася за работата, която остава да бъде извършена през следващата година:

За Независимост и Отчетност:

- Попълване на актуализирания въпросник за индикаторите, оценяване и нанасяне на предизвикателствата пред Независимостта и Отчетността:
- Доразработване на индикаторите за Независимост и Отчетност:
 - ролята на службите за инспекция във връзка с текущия индикатор за външен преглед

- формулиране на становище на ЕМСС по отношение на формалните и церемониалните роли на правителството, които по принцип могат да намалят независимостта на съдебната власт и
- интегриране на работата по имиджа на правосъдието и публичното доверие в рамката на Независимостта и Отчетността и индикатори.

Проучване сред потребителите на съда

- Промотиране и осъществяване на Проучване сред потребителите на съда в цяла Европа

Качество

- Да се работи за установяване на ролите и компетентностите на Съветите при гарантирането и насърчаването на Качество на правосъдието с оглед на профилите на техните държави и за общи препоръки за подобряване на Качеството на правосъдието в тяхната юрисдикция.
- Да се разпространи преразгледаният Въпросник, който да бъде попълнен от Съдебните съвети.
- Да се прегледат и анализират резултатите от Въпросника. Да се прецени дали резултатите от Въпросника биха били полезни за отделните съвети, за да се установят областите, в които има потенциал за подобряване на качеството, и да се предприемат подходящи стъпки за постигане на това подобрене.

Въведение¹:

От централно значение за мисията на ЕМСС е укрепването на независими и все пак отговорни съдебни власти в Европейския съюз, за да се гарантира достъп до справедливи, независими и безпристрастни съдилища. Това основно право е предвидено в член 47 от Хартата на основните права на ЕС. ЕМСС работи систематично за разработването на стандарти и насоки за управлението на съдебната система и реализирането на съществени функции като назначаването, повишаването и освобождаването на съдии. Според ЕМСС не е достатъчно да бъдат създадени стандарти и насоки: степента, в която те се реализират на практика, трябва да бъде систематично оценявана. Това е особено важно, когато всички европейски институции са предизвикани да намерят по-ефективните начини по-добре да защитят и предпазят Върховенството на закона. ЕМСС и другите съдебни мрежи са в най-добра позиция, за да помогнат за разбирането на ситуацията на място и да предоставят съдебната перспектива за съответните събития.

Общата цел на проекта е повишаване на осведомеността за състоянието на независимостта, отчетността и качеството в съдебните системи в Европа и насърчаване на положителна промяна в рамките на съдебните системи в Европа.

Набор от индикатори относно независимостта, отчетността и качеството е разработен, подобрен и внедрен. Тези индикатори се фокусират, от една страна, върху формалните защитни мерки и механизми, които са от съществено значение за съдебната независимост и, от друга страна, върху възприятията за независимост от страна на заинтересуваните лица. Резултатите предоставят на Съветите и другите ръководни органи информация, която те могат да използват, за да подобрят своите съдебни системи, така че да позволят на съдиите да изпълняват своята съществена функция в обществото по-добре и, където е необходимо, да се ангажират с другите държавни власти по въпросите на независимостта.

Необходим е постоянен преглед на системите от стандарти и индикатори поради продължаващите предизвикателства. Ето защо, трябва да се прегледа и изчистването на някои аспекти на индикаторите и съответно техните средства за измерване (напр. адаптиране на въпросите и оценяването във въпросника). Обществото и заинтересуваните лица подчертават необходимостта от укрепване на качеството на правосъдието. И неговото сложно съдържание изисква по-задълбочен анализ на измерването. През този период бяха предприети следните дейности:

Част I от този доклад разглежда независимостта и отчетността на Съдебната власт. Тази част съдържа новоразработен индикатор за оценка на съдиите и резюме на резултатите от проучването сред съдиите. Част II разглежда Проучването сред потребителите на съда. Част III от доклада разглежда Качеството на Съдебната система и съдържа работа по индикаторите и правилата за оценяване.

През 2021-2022 проектният екип работи в три подгрупи. Координаторите на проекта са Висшият съвет на Португалия (CSM,) Съдебният съвет на Литва (ТТ) и Висшият съдебен съвет за административно правосъдие на Гърция (SJC AJ). В допълнение към това, ЕМСС наема консултант, Франс ван Дайк, за да помага с проекта. Службата на ЕМСС подпомага проекта, организира и приема срещите и отговаря за отчитането на срещите.

¹ Този доклад е съставен и редактиран с принос от проектния екип, от г-н Франс вай Дайк, г-жа Мария Гкана, г-жа Милда Трейге, г-жа Моник ван дер Гоес и г-жа Александра Свиталска.

Пандемията все още причинява ограничения в пътуванията и много от работата беше извършена онлайн. Пленарни заседания на проектния екип се проведеха онлайн на 27 септември и 10 декември 2021 г. и на 4 март 2022 г. Присъствена среща, в която участници се включиха онлайн се проведе в Барселона на 4 и 5 април.

Част 1. – Независимост и отчетност

1.1 Обща информация

Достъпът до справедливи, независими и безпристрастни съдилища е основно право, както е посочено в член 47 от Хартата на основните права на ЕС. Един от начините, по които ЕМСС се стреми да защити това право, е чрез предоставяне на подкрепа за независимостта и отчетността на съдебните системи в Европа и чрез насърчаване на разбирането и зачитането на съдебната независимост. Поради това, като мрежа от съдебни съвети, ЕМСС разработи стандарти за областите на отговорност на съдебните съвети, които са важни за независимостта и отчетността на съдебната власт. Стандартите варират от назначаването на съдии, до дисциплинарното производство и финансирането на съдебната власт. Много от тях са приложими и от други управленски структури, освен от съветите. Установяването на стандарти е от значение за съдебните органи, за да могат да сравняват и подобряват своите практики.

Изхождайки от стандартите, ЕМСС разработи набор от индикатори за измерване на състоянието на независимост и отчетност на съдебните системи на Европейския съюз, включително кандидатите за членове и ЕИА. Индикаторите се отнасят до официалните договорености по отношение на всички основни аспекти на независимостта и отчетността на съдебната власт, от една страна, и действителното осъществяване на независимостта и отчетността, възприемани от обществото, от друга страна. Индикаторите и тяхното измерване са част от цикъл на подобрене, за който Общото събрание на ЕМСС взе решение през 2019 г. Настоящият цикъл на подобрене започна през септември 2019 г. и е както следва.

1. Фигура: Цикъл за подобрене Независимост и отчетност

Първата фаза на цикъла е измерването на индикаторите, проведено през 2019/2020 г. През 2020/2021 г. фокусът беше върху обсъждането на резултатите в диалогови групи и даването на старт с планиране на подобрения.

На проведеното през юни 2021 г. Общо събрание е взето решение следните дейности да бъдат разработени през 2021-2022 г.

- Разработване на национални планове за подобрене във връзка с независимостта и отчетността
- Що се отнася до индикаторите за независимост и отчетност, ще бъдат разгледани четири въпроса:
 - осъществимостта на един индикатор по отношение на оценката на съдии,
 - ролята на инспекторатите във връзка с текущия индикатор по отношение на външен преглед,
 - формулиране на становище на ЕМСС по отношение на формалните и церемониалните роли на правителството, които по принцип могат да намалят независимостта на съдебната власт и
 - интеграцията на работата за имиджа на правосъдието и общественото доверие в рамката на независимостта и отчетността и индикаторите за тях.
- Проучване сред съдиите за независимостта на съдебната власт през първото тримесечие на 2022 г.
- Ще се проведе консултация със Съвета на адвокатските колегии и правните общности в Европа (ССВЕ) относно проучването сред адвокатите относно независимостта и отчетността на съдебната власт.

С оглед на продължаващата пандемия, която възпрепятства работата до известна степен, не всички въпроси, заложи за 2021-2022 г., бяха разгледани от проектния екип.

Що се отнася до проучването сред адвокатите, ССВЕ посочи, че според тях не би било мислимо да се организира такава.

Двата въпроса, които бяха разгледани, бяха разработването на индикатор при оценяването на съдиите и беше проведено проучването сред съдиите.

1.2. Индикатор по отношение на оценката на съдиите

1.2.1 Въведение

На последното Общо събрание беше постигнато съгласие да се изследва възможността за индикатор за оценка на съдиите. Оценката на съдиите е нещо сложно, тъй като изискванията от гледна точка на независимостта се различават от тези от гледна точка на отчетност и качество. По-точно, конкретният въпрос е дали и как оценката на съдиите може да бъде по-добре обхваната в индикаторите за независимост и отчетност на съдебната власт, които са установени от ЕМСС, и как това би се отнесло към нейните индикатори за качество. В настоящите индикатори за независимост и отчетност по отношение на свързаните с човешки ресурси въпроси, оценката на съдиите е уредена много общо. Тъй като оценката е присъща на всяка организация на професионалисти, но в съдебната власт може да влезе в сблъсък с независимостта, по-голямо внимание за субекта е гарантирано в индикаторите. ЕМСС е обсъждала оценката преди и е заложила стандарти в следните документи:

- 1 Доклад „Разработване на минимални съдебни стандарти“ III, Минимални стандарти относно оценката на професионалната работа и несменяемостта на членовете на съдебната власт, доклад за 2012 2013 г., включително Сборник с отговори на Въпросника.
- 2 Препоръка на семинар на ЕМСС за оценката на съдиите, Рим 5 – 6 декември 2019 г.

Стандартите, разработени през 2012/2013 г. силно акцентираха върху разликите между съдебните власти на Европа. ЕМСС твърди (и КСЕС е възприел тези мотиви в своето Становище № 17 (2014) относно Оценката на работата на съдиите, качеството на правосъдието и зачитането на независимостта на съдебната власт), че съдебните системи на Европа попадат в две категории от гледна точка на оценка. Тези с неформална оценка без кариерни последици за съответния съдия, и тези с формална оценка с кариерни последици, включително дори възможност за уволнение в някои съдебни системи. Първата категория изисква по-малко гаранции от втората. Минималните стандарти на ЕМСС се фокусират върху гаранциите, които следва да бъдат покрити при формална оценка.

Тъй като тези доклади са приети, изглежда да е имало някакво сближаване между съдебните системи, по-специално с неформални системи в процес на формализиране. Строгата дихотомия на системите за оценяване не изглежда да се прилага в степента, в която това е било така в миналото. Както се отбелязва в доклада за минималните стандарти, всички системи за оценка споделят общото условие, че професионализмът на съдията представлява и основният източник на легитимност на съдебната функция, и силна гаранция за нейната независимост.

Оценяването има значение от няколко гледни точки: независимост, отчетност и качество. Оценяването е част от стремежа към професионална организация, която гарантира високо ниво на качество на услугите, предоставяни от всички професионалисти на съдилищата. От гледна точка на качеството, оценката е необходима за професионалното развитие. От гледна точка на отчетността, е желателно съдебната власт да има въведена качествена система, която включва професионално развитие.

Тъй като оценката обслужва отчетността и качеството, ЕМСС може да „прегърне“ оценяването, ако и доколкото то се извършва надлежно с оглед на необходимостта от гарантиране на независимостта на съдебната власт. По-долу ще бъдат обсъдени принципите, които следва да се прилагат, и, въз основа на тези принципи – моделът на индикатора и оценяването му.

1.2.2. Принципи

Като се стъпва на Минималните стандарти (обобщение в Приложение 1), най-важните принципи са следните.

- 1 Оценката на съдиите е полезна с цел гарантиране и подпомагане на качеството на правосъдието и е елемент на една отговорна съдебна власт.
- 2 Оценката на съдиите не трябва да засяга тяхната независимост. Независимостта на съдебната власт ограничава целите и метода на оценяване.
- 3 Оценката не може да се отнася до съдебните решения по същество. Качеството на решенията е част от оценката, но само от гледна точка на професионалните умения.
- 4 Оценката не може, сама по себе си, да води до уволнение на съдия. Уволнението изисква дисциплинарно производство, което се ограничава до случаите на груба небрежност.
- 5 Оценката във всеки случай следва да подпомага професионалното развитие на съдията.
- 6 Целите на оценката могат да варират от просто подпомагане на професионалното развитие на съдиите до предоставяне и на база за кариерни решения за съдиите.
- 7 Действителните избрани цели определят необходимите гаранции. Ако няма кариерни последици, гаранциите могат да бъдат с по-малък обхват, отколкото ако има кариерни последици.

- 8 Гаранциите включват кой провежда оценяването: ако оценката не се предвижда да има кариерни последици, може да не е подходящо да включва ръководството, тъй като резултатите от оценката съзнателно или несъзнателно ще играят роля в други решения.
- 9 Заплащането, свързано с изпълнението на служебните задължения, изисква оценяване отблизо и не е приемливо за съдиите, тъй като накърнява тяхната независимост.
- 10 Изпълнителната и законодателната власт не трябва да бъдат включвани по никакъв начин в оценяването на отделен съдия.

1.2.3 Модел на Индикатор за оценка на съдии

Цел на оценяването

Оценяването може да бъде под различни форми, в зависимост от неговата цел. Следните цели са най-често срещани на практика.

А. Лично учене и професионално развитие на съдията. Решения, взети на базата на резултата от този тип оценка са, принципно, вземани само от самия съдия. Сред примерите за такива решения са личното решение да се подобри комуникацията със страните или молба до ръководството за конкретно обучение.

Б. Оценка на изпълнението на служебните задължения от ръководството, нямаща за цел решения за отделен човешки ресурс/кариера. Тя може да обслужва няколко цели. Например: (1) Развитие на компетентностите и уменията на съдиите от даден съд или отделение на съд, във връзка с разпределението на съдиите по сфери на правото, включително тяхната специализация и обучителни нужди. Пример за решение от ръководството (във връзка със знания) е разпределянето на специализации сред съдиите. (2) Насърчаване на количественото и качествено изпълнение на служебните задължения на съдиите от даден съд във връзка с ефикасността и ефективността на съда. Пример за решение от ръководството е определянето на годишната индивидуална работна натовареност и навременността.

В. Оценката на изпълнението на служебните задължения, насочена към вземане на решения за човешки ресурси/кариера относно съдии, като повишение и стъпки в кариерата (напр., преминаване от първоинстанционен съд във въззивен съд и обратно).

Изглежда, че всички три опции служат за решения, които така или иначе трябва да бъдат взети в който и да е съд/съдебна власт. Разлики ще се появят в степента, в която се вземат решения на базата на систематична оценка.

Метод на оценяване

Всяка цел на оценяване на съдиите има свой собствен метод.

Относно А. Преглед от колеги или наблюдение от специалист (като социален психолог спрямо изпълнението на служебните задължения в заседания). Прегледът от колеги се разглежда тук като оценка между колеги и не трябва да включва ръководството, в това число и управляващите съдии. Резултатите от извършвания от колеги преглед са поверителни.

Относно Б(1). Оценка на компетентностите, последвана от обсъждане на общите желания по отношение на правна област, специализация и (постоянно) образование с ръководител, който може да е или може да не е прекият ръководител. В някои съдилища, ръководител или координатор е специално натоварен с отговорността за качеството или знанията на съда или отделение от съда.

Относно Б(2). Годишен преглед на изпълнението на служебните задължения (работата) на конкретен съдия (в идеалния случай, брой дела, продължителност, професионално качество на решенията, поведение на заседанията, съдебна етика), извършван от ръководството на съда.

Относно В. Преглед на изпълнението на служебните задължения на конкретен съдия (в идеалния случай, брой дела, продължителност, професионално качество на решенията, поведение на заседанията, съдебна етика), извършван от съдебен ръководител или друг отговорен орган с процедурни гаранции за осигуряване на валидността и прозрачността на оценката, последван от процес на вземане на решение. Бележка: този тип преглед може да се извършва на редовна база или от време на време, за да бъде взето кариерно решение.

1.2.4. Стандарти за оценка

Приложимите стандарти за оценка зависят от целта и метода на оценяване.

Стандарти по отношение на А (професионалното развитие на съдия)

- Оценка от колега, а не, например, от ръководството.
- Поверителност на резултата.
- Честота на оценката. Подходящата честота на този тип оценка е 2 до 4 години. По-голямата честота се счита за ненужно разсейваща съдията от неговите задачи, докато по-малката честота намалява ползата за научаването.

Стандарти по отношение на Б (оценка на изпълнението на служебните задължения от ръководството, нямаща за цел решения за отделен човешки ресурс/кариера)

- Цялата информация, на която е основана оценката, трябва да бъде документирана.
- Съдията трябва да има достъп до всички документи.
- Съдията има правото да отговори на всякакви констатации за него.
- Честота на оценката. Подходящата честота на този тип оценка е 1 до 2 години. По-голямата честота оказва силен натиск върху съдиите, докато по-малката честота води до липса на последователност и надеждност.

Стандарти по отношение на В (оценка на изпълнението на служебните задължения от страна на ръководството или друг отговорен орган, насочена към вземане на решения за отделен човешки ресурс/ кариера)

- Оценката не може, сама по себе си, да доведе до уволнение (понижаване/прехвърляне) на съдия.
- Органът, който извършва оценяването, включва мнозинство от съдии.
- Изпълнителната или законодателната власт не участват в оценяването.
- Честота на оценката: ако оценяването се извършва редовно, подходящата честота за този тип оценка е 2-4 години.
- Цялата информация, на която се базира оценката, се документира.
- Всички документи са на разположение на съдията.
- Съдията има правото да отговори на всякакви констатации за него.
- Трябва да има въведено производство за обжалване, което да позволява независим преглед на всички материали.

В Приложение II стандартите са разработени във въпроси, които се включват във въпросника, за да се измерят индикаторите за независимост и отчетност. Предвижда се оценката да бъде включена в частта от въпросника, която урежда отчетността. Отбелязано е, че оценката ще бъде включена и във въпросника за качеството, макар и в опростена форма.

1.2.5 Даване на точки въз основа на индикатора за оценяване

Тъй като оценката се счита за принципно полезна, наличието на оценка получава положителни точки (например 10), в сравнение с липса на оценка (0). Ако схемите за оценяване са напълно съответстващи на горепосочените стандарти, броят точки (10) се запазва. Ако не, броят точки се намалява. Тъй като независимостта е първостепенната ценност за съдебната власт, една система, която е „лоша“ от гледна точка на независимостта е „по-лоша“ от никаква оценка. Това означава, че оценката (броят точки) приключва под 0, и така е по-ниска от броя точки в отсъствието на каквато и да е форма на оценяване (0). Това може да възникне при всички видове оценяване, но ще бъде най-относимо за типа оценяване, което има най-мощни последици за съдиите (метод В). Въпросите в Приложение II също представят предложените оценки.

Следва да бъде отбелязано, че с оглед на разнообразните методи на оценка, е от съществено значение целта и потенциалните последици от оценката да бъдат изрично посочени в обвързващ документ или инструмент. Ако целта и последиците не са изрично определени, е невъзможно да се приложат подходящите стандарти, и оценката може да застраши независимостта. Ако това не бъде направено по обвързващ начин, целта и – следователно – последиците могат да бъдат променени за една нощ и приложените стандарти да не са подходящи вече. Що се отнася до въпроса кое е обвързващ документ или инструмент, съществуват разлики в различните държави. Докато в някои държави е подходящо първичното законодателство, в други това би било разглеждано като нарушаване на независимостта на съдебната власт и биха били подходящи съдебни регулации.

Примери за крайни оценки:

- Напълно съответстващ преглед от колеги дава оценка от 10 точки, ако това е единствената система
- Напълно съответстваща оценка за кариерни решения дава 10 точки, ако това е единствената система
- Ако и двете системи функционират и са напълно съответстващи, оценката остава 10 точки
- Напълно несъответстващ преглед от колеги дава -2 точки, ако това е единствената система
- Напълно несъответстваща оценка относно кариерни решения дава -15, ако това е единствената система
- Напълно несъответстваща оценка, която не касае кариерни решения, дава +2, ако това е единствената система.
- Ако всички три системи функционират и всички три системи са напълно несъответстващи, оценката е -35

Диапазонът на резултатите е от -35 до 10. Това ще бъде променено, както при всички други индикатори, да в граници 0 – 10, като например се добави 35 и се раздели на 4,5. Подходящата трансформация може да бъде определена по най-добър начин след като са налични данните за всички участващи съдебни системи.

1.2.6 Предложение

Въпросите от Приложение II са тествани от членовете на подгрупата и са показали, че работят. Правилата за оценяване са приложени за получаване на балансиран резултат. Поради това е предложено да се включи индикаторът за оценка в индикаторите за независимост и отчетност. Последиците за качествените индикатори са обсъдени в частта от този доклад, посветена на качеството.

1.3. Проучване сред съдиите за независимостта²

Като първа стъпка от следващия цикъл на подобряване, е осъществено проучването сред съдиите на Европа. От 2015 г. това се случва за четвърти път. Участваха общо 15 821 съдии от 29 съдебни системи от 27 държави, което е повече от всякога досега. Целта беше да се получат отговори от 20%, което беше (лесно) постигнато от повечето съдебни системи. Методът на проучването и резултатите от него са представени подробно в отделен доклад.

Основните констатации са, както следва.

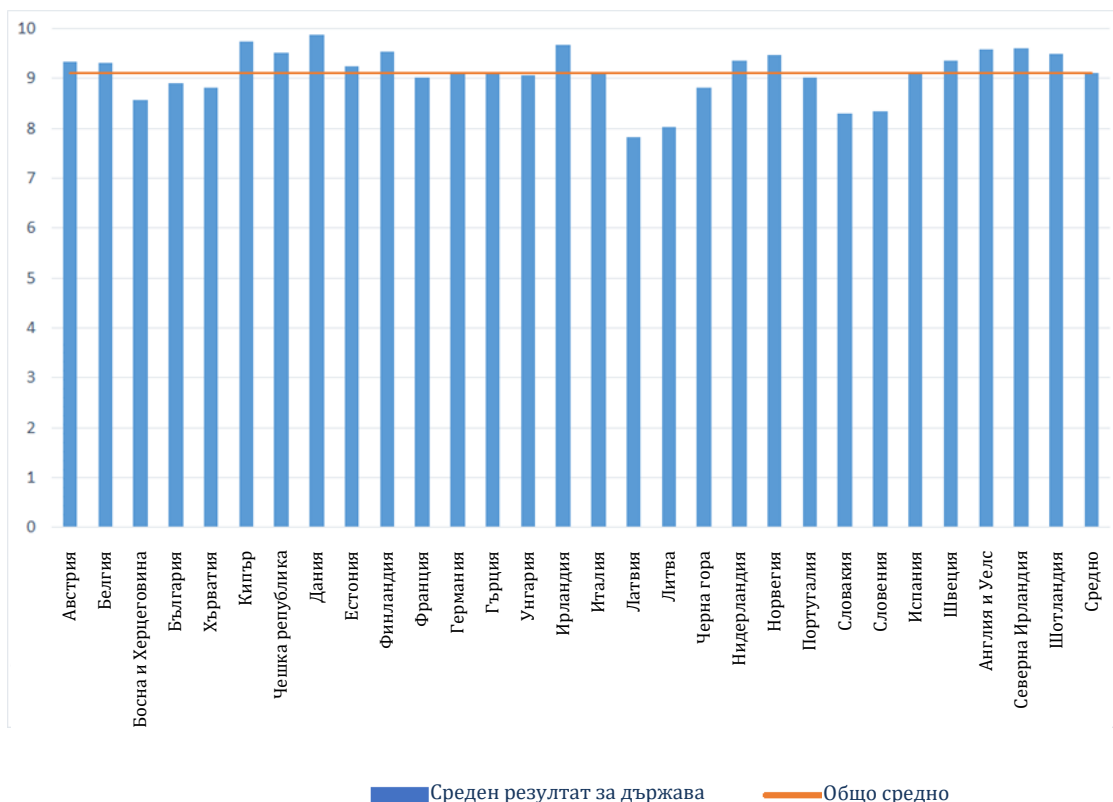
1. Съдиите принципно оценяват своята независимост положително. По 10-степенна скала, съдиите оценяват независимостта на съдиите в тяхната държава средно между 7,0 и 9,8. Вж Фигура 1. Те оценяват своята лична независимост дори по-високо: между 7,5 и 9,9 (Фигура 2). Следва да бъде отбелязано, че Полша и Румъния не участваха в проучването. В съответствие с положителната оценка на независимостта, малко на брой съдии съобщават за нерегламентиран натиск с цел оказване на влияние върху съдебни решения.
2. От 2015 г., когато се проведе първото проучване, независимостта постепенно се подобрява като цяло за всички съдебни системи заедно. Въз основа на опита на съдиите, работили в продължение на много години, се е подобрила независимостта и за по-дълъг период от време.
3. Това не означава, че във всички съдебни системи независимостта се е подобрила. Има голямо непостоянство, особено в Централна Европа. Наскоро, състоянието на независимостта в Словакия и Черна гора се влоши а, за един по-дълъг период от време, в Унгария, Литва и Словакия. Тъй като процентът отговорили в Словакия беше нисък, резултатите за тази държава трябва да се използват внимателно.
4. Съдиите оценяват независимостта на съветите средно на държава между 2,7 и 9,6 (Фигура 3). Съветите на Испания, България и Словакия получават много ниски оценки. Наличието на Съвет не е достатъчно, за да гарантира независимостта на съдебната власт като цяло. Това зависи до голяма степен от мерките, например, във връзка с назначаването на членовете на съвета.
5. Корупцията е проблем в няколко съдебни системи. В по-голям кръг съдебни системи се смята, че съдебните органи не правят достатъчно за се справят с неправомерното поведение и корупцията в съдебната система.
6. В много съдебни системи, съдиите са, както преди, критични по отношение на решенията за човешките ресурси във връзка със съдиите и, по-специално, по отношение на назначаването и повишаването. Според виждането на респондентите, назначаването във Върховния съд/Касационния съд остава проблематично в редица държави.
7. В повечето съдени системи, съдиите усещат нерегламентиран натиск от (социалните) медии(те) на ниво дело. Много от тях усещат, че независимостта им не се зачита от/в (социалните) медии(те).
8. Съдебното ръководство, включително председателите на съдилища, принципно не се опитват да оказват влияние върху съдържанието на съдебните решения. Някои съдии обаче усещат нерегламентиран натиск от ръководството на съдилищата да спазват стандартите за срокове, а повече съдии усещат нерегламентиран натиск от заложените за изпълнение цели. Работната натовареност и съдебните ресурси са свързано притеснение в много държави.
9. Взаимодействието на съдебната власт с другите държавни власти е изпълнено с проблеми в много съдебни системи. Проучването подчертава някои от тези проблеми: (1) изпълнението от правителството на съдебните решения, които са срещу интереса на правителството, често е неадекватно, (2) липса на зачитане на независимостта на съдебната власт от правителството и парламента в много държави е голям проблем, според респондентите, и (3) оскъдност на ресурсите, осигурени от правителството, засяга независимостта.

² Пълните резултати се съдържат в отделен доклад.

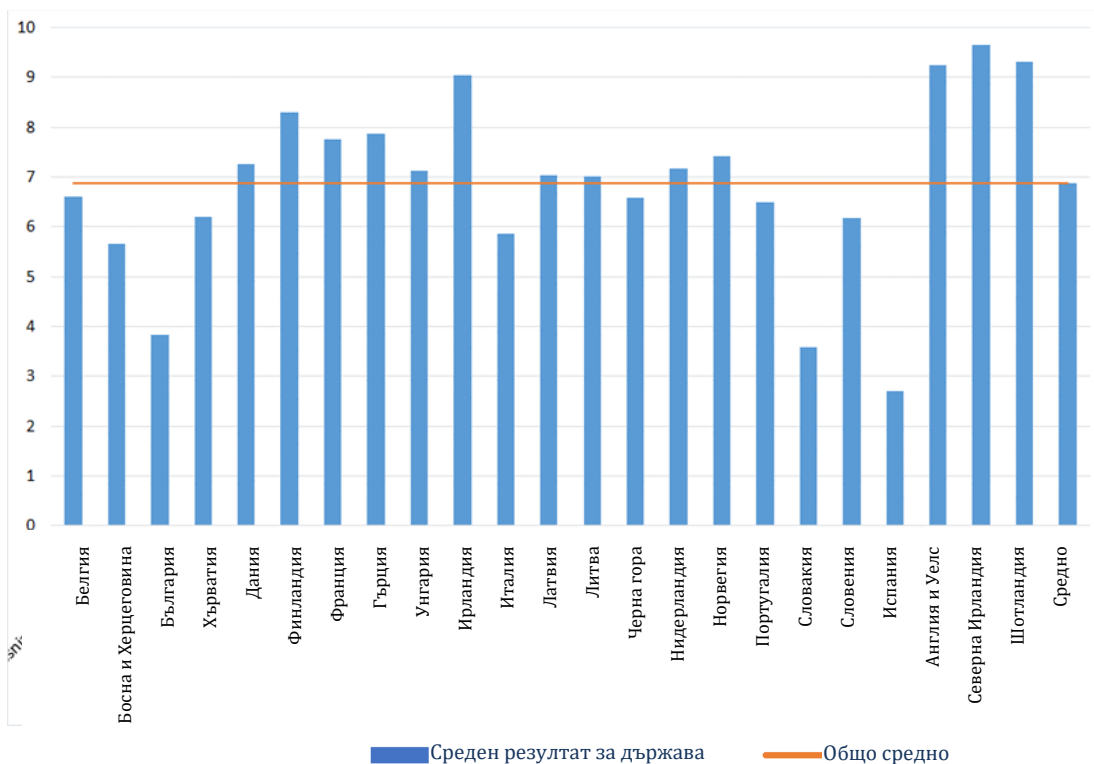
Повечето съдии в Европа са положителни по отношение на тяхната независимост, но те продължават да се натъкват на проблеми, засягащи отрицателно тяхната независимост. Някои от тях са на ниво дела, други са на системно ниво, като назначения. Проучването предоставя много данни за функционирането на съдебната власт на национално ниво. Съдебните съвети и другите ръководни органи са тези, които следва да анализират резултатите за своите съдебни власти и да се справят с въпросите, повдигнати от респондентите. Макар Съветите да зависят от другите държавни власти за подобрението на законодателството и за адекватни ресурси, съдебните власти и – в частност – Съветите могат да разглеждат много от въпросите самостоятелно.

ЕМСС насърчава Съветите да инициират процес на положителна промяна. Резултатите от проучването подчертават важността на съгласуваните усилия за иницирането на такава промяна. Повечето от проблемите, повдигнати в проучването, не са нови и изискват по-висок приоритет, за да бъдат разрешени. В допълнение към това, трябва да се търси или продължи диалогът с другите държавни власти и също с медиите, за да се насърчи по-добро разбиране на важността на независимостта на съдебната власт за функционирането на обществото и неговата икономика. Наборът от данни по проучването е достъпен при поискване.

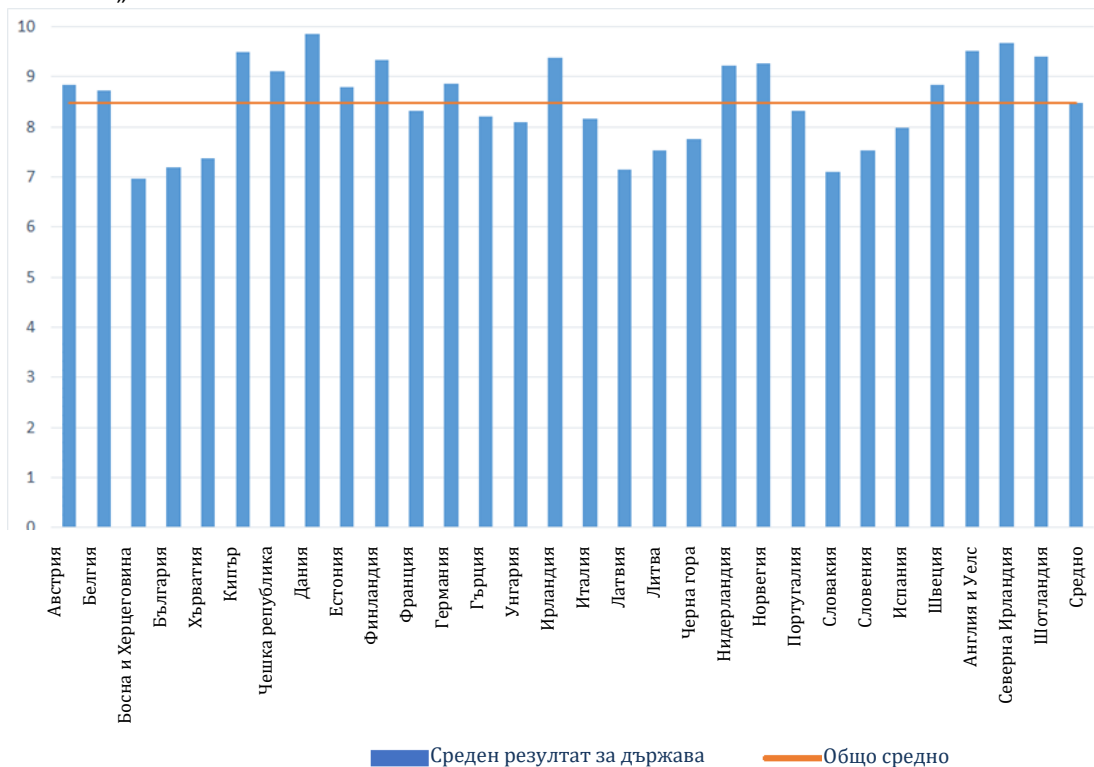
Фигура 1 Независимостта на съдиите по принцип, скала 0 -10, където 0 означава „изобщо не е независим“, а 10 означава „най-високата възможна степен на независимост“

Фигура 2 Лична независимост на съдиите, скала 0 -10 както преди

Фигура 3 Независимост на Съдебните съвети, скала 0 -10, където 0 означава „изобщо не независим“, а 10 означава „най-високата възможна степен на независимост“

Част 2. – Проучване сред потребителите на съда

2.1 Обща информация

През последните години ЕМСС работи по формат за проучване сред потребителите на съда, който може да се използва в европейските съдебни органи относно възприятието на съдебните потребители за независимост (Доклад за независимостта и отчетността за 2018/2019, стр. 68 и Доклад за независимостта и отчетността за 2019/2020, стр. 72-95). Работата се ръководи от желанието да се помогне за запълване на пропуските във връзка с информацията за възприятието и опита на съдебните потребители по отношение на независимостта, въз основа на посещението им в съда.

През 2018/2019 групата на ЕМСС изготви няколко предварителни въпроса, а през 2019/2020 предварителните въпроси бяха разгледани и усъвършенствани, както и беше проведено пилотно попълване в четири държави. Въз основа на резултатите и опита от пилотната програма през 2019/2020 беше решено работата по разработването и тестването на въпросник за съдебните потребители да продължи. Стигна се до заключението, че въпросникът от 2019/2020 е полезен, но опитът, придобит от пилотния проект, предполага, че би било уместно да се преразгледат въпросите и да се усъвършенстват допълнително в езиков план.

През миналата година въпросите бяха допълнително усъвършенствани с оглед на това да станат възможно най-ясни и в резултат от работата на групата се състави **консолидиран въпросник**.

2.2 Предложения за доклада за независимост и отчетност през 2020/2021 г.

По време на предходната работа, групата на ЕМСС натрупа опит в използването на проучвания сред националните потребители на съда, макар те да не бяха фокусирани върху независимостта и отчетността. Беше получена информация за опита във връзка с методологията, резултатите и общото използване на проучванията сред съдебните потребители в Швеция, Финландия, Испания, Дания, Румъния и Нидерландия.

Като предложение за тази година, групата предложи, на първо място, да обмисли изготвянето на вдъхновяващ списък с относими въпроси, фокусирани върху аспекти на възприетата независимост и базиран на опита, получен от държавите, които са провели потребителски проучвания, без да е необходим общ наръчник, тъй като това вече е направено от СЕРЕЈ (вж Доклад за независимостта и отчетността, 2020/2021, стр.34).

Освен това, групата разгледа възможността да проведено единно проучване сред потребителите на съда на независимостта едновременно във всички държави членки и наблюдателки, тъй като счете, че това би предоставило много ценни данни за състоянието на опита на потребителите на съда с възприеманата независимост на съдебната власт, полезни за допълнителна работа за укрепване на независимостта и отчетността.

Поради това, основното предложение на групата през 2020/2021 беше да се продължи работата, като през идните години се проведе пълномащабно проучване сред потребителите на съда във всички държави членки и наблюдателки на ЕМСС. В последвалата работа беше предложено групата да погледне как най-добре да се организира съвместно проучване сред потребителите, включително дали то следва да бъде осъществено от отделните държави от един и същи въпросник или следва да бъде управлявано централно. Освен това се предложи да се обмисли методологията, за да се използва типът разпространение, което дава най-представителен резултат, да се изчислят разходите и да се изготви заявление.

2.3. Работа 2021-2022 г.

Като продължение на миналогодишната работа, водещ приоритет за тазгодишната проектна група беше да изследва възможността за провеждане на проучване сред потребителите на съда в цяла Европа.

Темата беше обсъдена на 3 виртуални срещи и 1 присъствено пленарно заседание.

На първото пленарно заседание (декември 2021 г.) бяха обсъдени различни методологични въпроси за пълномащабно проучване. Тъй като те бяха сметени за прекалено технически от членовете, бяха предложени двама експерти и с тях беше проведена среща през януари 2022 г.

По време на тази среща обаче стана очевидно, че не само правните системи на отделните държави членки и наблюдатели са различни, но и манталитетът на потребителите на съда, което накара групата да смята, че проектът е прекален амбициозен на този етап. По-специално, заради характеристиките на всеки национален съд или юрисдикция (например по отношение на преобладаващия характер на писмените производства, срока за постановяване на решение, физическото присъствие на непрофесионални потребители на съда в съда и т.н.) и поради разликите в метода на разпределяне, подходящ за всяка държава, не беше възможно да се договори една обща методология. Освен това, подход, който е индивидуализиран за всяка държава, освен че е твърде сложен, би изисквал задълбочено познаване на съдебната система и манталитета на всяка държава, за да бъдат резултатите надеждни, представителни, съпоставими и – по този начин – полезни.

Така, претегляйки важноста на едно пълномащабно проучване сред потребителите на съда и съображението, че надлежното му осъществяване изисква повече време, групата избра, за момента, частично да измести фокуса от вторият компонент от миналогодишното предложение към първия му, а именно – да работи по Практическо ръководство, за да насърчи членовете да проведат национални проучвания сред потребителите на съда и, на по-късен етап – да проучат отново перспективата за провеждане на проучване сред потребителите на съда в целия ЕС.

В този смисъл, беше решено на членовете, които нямат съответен опит, да им се предоставят съответните материали, за да се улесни разбирането на този процес на национално ниво:

1. консолидиран въпросник на ЕМСС
2. Опит и най-добри практики на членовете и тези, които не са членове (фишове за опит)
3. препоръки, основани на опита на членовете (практическо ръководство).

Подгрупа, състояща се от съдии от Испания, Норвегия, Нидерландия, Швеция, Финландия, Дания и Румъния, проведе виртуални срещи през февруари и март 2022 г., сподели своя опит и отговори на относими въпроси, въз основа на общ шаблон. Подгрупата счете за полезно да вземе предвид опита на Босна и Херцеговина, съдебният съвет на която организира обширно проучване, проведено през 2021 г. Резултатите от работата на подгрупата бяха представени на пленарно заседание на ЕМСС през април 2022 г.

Въз основа на изложения по-горе национален опит, беше изготвено кратко ръководство за проучвания сред потребителите на съда (препоръки), с цел да предостави вдъхновение за методологията и реализацията на националните съвети и съдебни администрации при организирането на проучвания.

Същевременно, беше сметнено за полезно да се включи националният опит, като такъв, за тези членове, които сметнат, че техните системи отговарят на системата на друг член, по такъв начин, че прилагането на метода, използван от този член, най-добре би послужило за целта на проучването.

Резултатът от работата тази година е **Практическо ръководство**, състоящо се, освен от миналогодишния консолидиран въпросник, от препоръки за проучвания сред потребителите на съда и националните фишове за опит, представени в Приложение III.

Що се отнася до общите препоръки, бяха направени следни заключения

Период на проучване: Може да варира в зависимост от спецификите на всяка съдебна система и използваната методология (метод на разпространение, уговорен размер на извадката и т.н.). Те обикновено продължават между 5 дни (за телефонни интервюта) и 2 месеца (лични интервюта).

Методология: Може да варира в зависимост основно от манталитета на потребителите на съда и наличните ресурси. Поради това, понякога личните интервюта са по-ефективни, докато в някои случаи (основно в Скандинавските държави) за участниците е по-привлекателен въпросник, който е на хартия или е онлайн (връзка, QR код, даден извън съдебната зала). Съчетание от различни методи на разпространение също е вероятно да работи в някои държави; когато обаче се описват резултатите, може да е необходимо да се направи разграничение между различните използвани методи. Могат да се използват и интервюта по телефона.

Като цяло, личните интервюта извън съдебната зала осигуряват по-голяма достоверност, докато дистанционните методи се оказват по-неточни и при тях съществува рискът да бъдат привлечени основно неудовлетворени потребители на съда. От друга страна, дистанционните методи са принципно по-лесни за управление и по-ефективни от гледна точка на разходите.

Размер на извадката (Брой отговори/брой съдилища): Може да варира в зависимост от използваната методология и наличните ресурси. Някои държави избират пилотно прилагане в едно или две съдилища преди да пристъпят към по-амбициозно проучване. Размерът на извадката е базиран основно на твърдо определен брой, а не на процент.

Организиране на проучването и събиране на данните: Може да варира в зависимост от ресурсите и методологията на разпространение. Като цяло, по-ефективно е да се наеме агенция за пазарни

проучвания, но някои съвети/съдебни администрация имат ресурсите да го направят самостоятелно (особено в случай че избраният метод е онлайн проучване).

Разход: Може да варира в зависимост от методологията (метод на разпространение и целева извадка) и ценовото равнище на всяка държава. Няма разход за онлайн проучвания, предприети от съдебната власт. 14 000-18 000 евро за телефонни проучвания и комбинация от лични и телефонни проучвания. До 200 000 евро за пълномащабно лично проучване.

Подходящо използване на резултатите: Резултатите могат да бъдат използвани за чисто вътрешни цели (администрация/организация на съдилищата) или да бъдат публично оповестени (публикувани в пресата или на уебсайт на съда) като част от задължение за отчетност/прозрачност на съдебната власт. Обичайно, те се използват, за да се установят слабости и пунктове, нуждаещи се от подобрение.

Те не следва да се използват за наказателни цели.

Използването на резултатите следва да бъде ясно определено от началото на проучването.

2.4 Препоръка за работата занапред

Опитът от работата в тази група показва – както беше споменато и в миналогодишния доклад – че много държави членки и наблюдателки в ЕМСС все още не желаят да извършват проучвания сред потребителите на съда, като причините за това са или че съветите не разполагат с финансовите и/или административните средства/структура, за да подпомогнат проекта или че се опасяват, че евентуални отрицателни резултати могат да бъдат използвани срещу съдиите.

ЕМСС е наясно, че проучване сред потребителите на съда на европейско равнище, макар че остава важна цел в рамките на проекта за независимост и отчетност и че определено би заобиколило някои от горепосочените проблеми, не е възможно към момента. Поради това, в момента е оставено на националните съдилища/ съдебни администрации сами да провеждат проучвания съобразно спецификите на всяка държава.

Фактът, че консолидиран въпросник на ЕМСС вече е успешно използван от норвежката съдебна администрация, провела своето първо проучване през 2021 г., и че на пленарното заседание през април 2022 г. много членове изразиха интерес от провеждането на тези проучвания, определено дава надежда, че в бъдеще повече съвети/съдебни администрации ще изберат проучвания сред потребителите на съда, фокусирани върху независимостта, въз основа на този въпросник.

Тъй като работата от тази година доведе до общи насоки за тези членове и наблюдатели, които вече планират да предприемат този проект, ЕМСС предлага проектният екип за следващата година да обмисли възможността да следва индивидуален подход. Затова се предлага да се обърне повече внимание на съветите, които не са провели такива проучвания и нямат планове да го направят в близко бъдеще, за да се установяват причините за всяка държава, да се направи опит за преодоляването им в рамките на компетентностите на ЕМСС и да се насърчат и активно подкрепят съветите в техните усилия. Например, тя може да обмисли създаването на менторска програма в рамките на мрежата (чрез довеждане на съдия от държава със съответен опит, желаещ да предложи съвет, в съвет, желаещ да проведе проучване и молещ за насоки).

Част 3 – Качество на съдебната власт

3.1. Обща информация

От 2015 г. продължава работата по разширяване и развитие на индикаторите за качество на правосъдието. Принципите и визиите за качество, включени във въпросника за качеството, са изчерпателно изложени в предишни доклади ([ENCJ 2020](#), стр. 47-59). Както беше обсъдено в предишни доклади, първоначално беше разработен и приложен пилотно набор от индикатори за три съдебни системи. Индикаторите бяха усъвършенствани и въпросник, базиран на усъвършенстваните показатели, беше разпратен до всички членове и наблюдатели, за да бъде попълнен. Както е посочено в доклада за 2018 г., са установени някои усложнения.

Съответно беше решено, че групата ще предприеме следните дейности:

- Всички съвети следва да приемат рамка, която определя тяхното участие в гарантирането и насърчаването на качеството на правосъдието и техния подход към него, и да подобрят качеството на правосъдието, като изследват профилите на своите държави, вземайки предвид общите препоръки.
- Подобряване на индикаторите за качество чрез задълбочен анализ и размисъл върху резултатите до момента и възникналите проблеми.
- Включване на качеството в разработването на формата на Проучване сред съдебните потребители.
- Анализ на съществуващи външни данни за качеството на правосъдието за използването им в системата от индикатори.

Приоритет беше работата, описана под номер (2), и подгрупата, занимаваща се с качеството, се фокусира върху преразглеждане и прецизиране на въпросника и изготвяне на проект на доклада. Докладът за независимостта, отчетността и качеството на правосъдието за 2018/2019 г. беше приет от Общото събрание през юни 2019 г. На Общото събрание беше решено ревизирият въпросник да се изпрати, въз основа на прецизираните индикатори, до всички членове и наблюдатели, като бъде попълнен до края на 2019 г.

3.2. Развятия

От 2020 г. работата на подгрупата беше силно повлияна от пандемията от Covid-19 и тази тенденция се запази през 2020/2021 г. и голяма част от 2021/2022 г. Преработеният въпросник беше изпратен в края на 2019 г. и отговорите бяха получени и анализирани в началото на 2020 г. През 2020/2021 г. беше изготвен докладът за отговорните на въпросника от 2019 г. и проекто-доклад за резултатите от въпросника беше създаден и представен на Членовете на групата по проекта за становища по време на онлайн срещите.

Тъй като резултатите от разпространения ревизиран въпросник разкриха някои трудности и слабости с методологията, приета в ревизирия въпросник ([ENCJ 2020](#), стр. 63-70), защото той предостави положителни резултати за всички юрисдикции, но изглежда не успя да улови потенциалните затруднения. ЕМСС реши да публикува данните независимо от факта, че резултатите трябва да бъдат третираны като временни, поради което докладът представи резултатите от „неприключена работа”.

Беше постигнато съгласие, че е необходим допълнителен анализ и подобряване на въпросника и че някои от индикаторите и точкуването трябва да бъдат прецизирани, за да се намалят неинформативни резултати. Така, през цялата 2020/2021 г. членовете на работната група фокусираха усилията си върху подобряването на индикаторите и методологията на въпросника, концентрирайки се върху редакции/перифразирание, изключване на двусмислени (и/или прекалено обективно/субективно формулирани) въпроси и разширяването на въпросите чрез включването на допълнителни аспекти, за да се осигури по-ефективното прихващане на аспекта на качеството, установен в основния индикатор. Членовете на работната група са предоставили списъка на качествените индикатори и са посочили, че е необходима допълнителна работа по индикатори А1 и А2 че следва да бъде прегледано и точкуването на въпросника.

3.3. Работа през 2021/2022

След преглед на работата, извършена досега от членовете на групата по темата за Качество на правосъдието, на работната среща на Проектния екип през септември 2021 г. бяха представени няколко възможни начина за напредък в работата по темата за Качество през 2021/2022 г. Беше предложено Проектният екип да (1) фокусира своите усилия върху темата за ролята на Съдебните съвети при промотирането на Качеството на правосъдието, (2) работи по насоки на ЕМСС за Качеството на правосъдието, които могат да бъдат приети от Съдебните съвети и (или) (3) да продължи да работи по Въпросника. С оглед на времето и усилията, вече изразходени за преглед и подобрене на въпросника, беше взето решение за допълнително фокусиране на усилията върху прегледа на Въпросника.

Тъй като ситуацията във връзка с пандемията от COVID-19 не позволи лични срещи през по-голямата част от 2021/2022 г., членовете на групата се срещнаха онлайн в пет интензивни работни сесии, преди лична среща в Барселона през април 2022 г. По време на онлайн срещите членовете на групата стъпиха на предишната работа и:

- прегледаха индикатори А1 (стандарт за съдилищата за продължителността на делата) и А2 (стандарт за страните за продължителността на делата), оформяйки ги по начин, позволяващ да се оцени конкретен индикатор в различни фази (напр. дали са въведени конкретни стандарти, ако е така – дали са реализирани на практика, дали са наблюдавани, тази информация общодостъпна ли е). Няколко други индикатора във Въпросника също бяха изменени, за да отразят този цикъл;
- вземайки предвид Становище № 15 на КСЕС относно специализацията на съдиите, прегледаха индикатор А5 относно специализацията на съдиите и го изтъкуваха по различен начин, предоставяйки възможност както за по-добро оценяване по този индикатор, така и за събиране на информация за конкретни области от специализацията на съдиите в отделните юрисдикции;
- фокусираха по-голямата част от своето време и усилия на прегледа и точкуването на въпросника. Бяха разработени нови и подобрени шаблони за точкуване за всички индикатори за повечето въпроси, беше оценена тяхната стойност при определянето на общата оценка на Въпросника.

С горепосочените дейности, членовете на работната група успешно приключиха прегледа на Въпросника за Качеството, който – с определени изменения – беше приет на Пленарното заседание в Барселона през април 2022 г.

Окончателният въпросник за качеството се съдържа в **Приложение VI**.

3.4. Следващи стъпки

Препоръчва се през следващата година Проектът да се фокусира върху следните стъпки:

- Работа по установяването на ролите и компетентностите на Съветите при гарантирането и насърчаването на Качеството на правосъдието с оглед на техните профили на държави и за общи препоръки за подобряване на Качеството на правосъдието в тяхната юрисдикция.
- Разпространение на ревизирия Въпросник, за да бъде попълнен от Съдебните съвети.
- Преглед и анализ на резултатите от Въпросника. Оценяване дали резултатите от Въпросника биха били полезни за отделните съвети, за да установят областите, в които има потенциал за подобряване на качеството, и за да предприемат подходящи стъпки за постигането на такова подобрене.

Приложение I Минимални стандарти, определени от ЕМСС (доклад за 2012/2013 г.)

Стандартите за формална оценка са заложиени в [посочения по-горе доклад на ЕМСС](#). Тези стандарти могат да бъдат обобщени, както следва.

Цели (някои цели може да се прилагат и за неформална оценка):

- Да се подобри ефикасността на съдебните системи. Тази конкретна цел свързва оценяването на изпълнението на професионалните задължения на съдиите със систематичното оценяване на съдебните системи. За да се гарантира професионално качество на съдиите, за да се подобри услугата, предлагана от съдебните системи на обществото.
- Развиване на уменията на съдиите, включително продължаващо обучение, ако това изглежда необходимо с оглед на резултата от оценката.
- Да се предотвратят проблеми и незадоволителна работа на съдебните системи.
- Да се подобри мотивацията и удовлетвореността на съдиите при разработването на техните професионални дейности.
- Да се подобрят ръководните и лидерските умения в рамките на съдебната власт и, косвено, съдебната отчетност и общественото доверие в съдебните системи.

Принципи:

- Системата за оценяване на изпълнението на професионалните задължения е независима, справедлива, открита и прозрачна.
- Целта на оценяването е да установи професионалните възможности на съдията и то не може да разглежда решенията на съдията по същество. Така, качеството на решенията е част от оценяването, но само от гледна точка на професионалните умения, а не от гледна точка на решенията по същество.
- Оценяването не може да доведе до уволнението на съдия. Това изисква дисциплинарно производство, което се ограничава до груба небрежност.

Критерии за Оценяване:

- Критериите трябва да бъдат разнообразни и да обхващат количествени и качествени аспекти.
- Навременността на решенията е част от оценяването, но трябва да се отчете достатъчността на съдебния бюджет.
- Процентът успешни обжалвания трябва да се използва внимателно, тъй като процентът на успех не може да отрази качеството на решенията на съдията.

Оценяващ орган:

- Органът трябва да бъде независим от правителството и да е състои от смислен брой съдии. Тази задача обичайно се възлага на съдебния съвет.
- Министерството на правосъдието не следва да участва в оценяването.

Метод на оценка:

- Процесът трябва да бъде независим от политическо влияние, справедлив в своите процедури по оценяване, отворен за всички членове на съдебната власт и прозрачен от гледна точка на обществен контрол.
- Процесът трябва да бъде основан на изпълнението на професионалните задължения на съдията в миналото, като се използват различни източници на надеждна информация.
- Трябва да се водят адекватни записи.
- Трябва да има въведена специфична, формална процедура, чийто основни правила са установени в първичното законодателство.
- Процедурата за оценяване позволява на съдията достъп до документите, които се проверяват, и да участва активно или да бъде изслушан в процеса, като изрази своята собствена гледна точка за изпълнението на професионалните му задължения и да коментира всякакви критични забележки.
- Съдията, изпълнението на чийто професионални задължения се оценява, има право да знае резултатите от оценката, особено ако решението за оценката води до отрицателни последици за съдията от гледна точка на професионална кариера, икономически ползи или налагането на специфични задължения.
- Въведен е независим процес за обжалване или оспорване, към който може да се обърне всеки оценяван съдия, ако смята, че е бил обект на несправедливо отношение в процеса на оценяване.

Приложение II Въпроси за оценяването и точки

Формална отчетност на съдията и персонала

Механизми за оценяване на работата и насърчаване и поддържане на етични стандарти на съдебната власт

10. Оценка на съдиите	
10а. Съществуване на оценяване и неговата цел	
Изпълнението на служебните задължения (работата) на съдиите оценява ли се систематично?	☐ Да (10) ☐ Не (0) въпросите приключват
Целта и последиците от оценяването посочени ли са изрично в обвързващ документ (първично законодателство или съдебна регулация)?	☐ Да (0) ☐ Не (-10)
10б. Цел на оценката	
А. Лично учене и професионално развитие	
Дали целта на оценяването е лично учене и професионално развитие на съдията? Решенията, взети въз основа на резултата от този тип оценяване, по принцип, са такива, вземани само от съдията. Например: лично решение за подобряване на комуникацията със страните или молба за специфично обучение.	☐ Да: продължете към следващия въпрос ☐ Не: Отидете на Б
Кой оценява?	☐ Колега(и) (0) ☐ Друг (-5)
Дали Докладът за оценката е достъпен само за съдията или и за ръководството?	☐ Само оценявания съдия (0) ☐ Също и ръководството (-5)
Каква е честотата на оценяването?	☐ По-често (-2) ☐ На всеки 2-4 години (0) ☐ По-рядко (-2)
Б. Оценяване на изпълнението на задълженията от ръководството, което не е насочена към индивидуални решения за човешки ресурси/ кариерни решения.	
Дали целта на оценяването на изпълнението на служебните задължения от ръководството не е насочена към индивидуални решения за човешки ресурси/ кариерни решения? Примери: (1) Развитие на компетентностите и уменията на съдиите от даден съд или отделение на съд, във връзка с разпределението на съдии в различните сфери на правото, включително тяхната специализация и обучителни нужди. Пример за решение от ръководството (във връзка със знания): разпределение на специализации. (2) Насърчаване на количественото и качествено изпълнение на служебните задължения на съдиите от даден	☐ Да: продължете към следващия въпрос ☐ Не: отидете на В

съд във връзка с ефикасността и ефективността на съда. Пример за решение на ръководството: определяне на индивидуалната работна натовареност и навременност.	
Документирана ли е цялата информация, на която се основава оценяването?	☐ Да (0) ☐ Не (-2)
Съдията има ли достъп до всички документи?	☐ Да (0) ☐ Не (-2)
Има ли съдията правото да отговори на които и да е констатации за него?	☐ Да (0) ☐ Не (-2)
Колко често се провежда оценяването?	☐ По-често (-2) ☐ На всеки 1-2 години (0) ☐ По-рядко (-2)
В. Оценяване на изпълнението на служебните задължения от ръководството или друг отговорен орган, насочено към индивидуални решения за човешки ресурси/ кариерни решения.	
Дали целта на оценяването на изпълнението на служебните задължения е насочена към вземане на индивидуални решения за човешки ресурси/ кариерни решения по отношение на съдии, като повишение и кариерни стъпки (т.е. прехвърляне от първоинстанционен към въззивен съд и обратно)?	☐ Да : продължете към следващия въпрос ☐ Не : въпросите приключват
Може ли оценката, сама по себе си, да доведе до уволнението (понижаването/прехвърлянето) на съдия?	☐ Да (-5) ☐ Не (0)
Органът, който провежда оценяването, състои ли се в по-голямата си част от съдии?	☐ Да (0) ☐ Не (-5)
Участват ли изпълнителната или законодателната власт в оценяването?	☐ Да (-5) ☐ Не (0)
Колко често се провежда оценяването, ако се провежда редовно?	☐ По-често(-2) ☐ На всеки 2-4 години (0) ☐ По-рядко (-2)
Документирана ли е цялата информация, на която се основава оценяването?	☐ Да (0) ☐ Не (-2)
Съдията има ли достъп до всички документи?	☐ Да (0) ☐ Не (-2)
Има ли съдията правото да отговори на които и да е констатации за него?	☐ Да (0) ☐ Не (-2)
Въведена ли е процедура по обжалване, която да позволява независим преглед на всички материали?	☐ Да (0) ☐ Не (-2)

Приложение III – Практическо ръководство за Проучвания сред потребителите на съда

ОБЩИ ПРЕПОРЪКИ ЗА НАЦИОНАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ СРЕД ПОТРЕБИТЕЛИТЕ НА СЪДА

Период на проучване: Може да варира в зависимост от спецификите на всяка съдебна система и използваната методология (метод на разпространение, уговорен размер на извадката и т.н.). Те обикновено продължават между 5 дни (за телефонни интервюта) и 2 месеца (лични интервюта).

Методология: Може да варира в зависимост основно от манталитета на потребителите на съда и наличните ресурси. Поради това, понякога личните интервюта са по-ефективни, докато в някои случаи (основно в Скандинавските държави) за участниците е по-привлекателен въпросник, който е на хартия или е онлайн (връзка, QR код, даден извън съдебната зала). Съчетание от различни методи на разпространение също е вероятно да работи в някои държави; когато обаче се описват резултатите, може да е необходимо да се направи разграничение между различните използвани методи. Могат да се използват и интервюта по телефона.

Като цяло, личните интервюта извън съдебната зала осигуряват по-голяма достоверност, докато дистанционните методи се оказват по-неточни и при тях съществува рискът да бъдат привлечени основно неудовлетворени потребители на съда. От друга страна, дистанционните методи са принципно по-лесни за управление и по-ефективни от гледна точка на разходите.

Размер на извадката (Брой отговори/брой съдилища): Може да варира в зависимост от използваната методология и наличните ресурси. Някои държави избират пилотно прилагане в едно или две съдилища преди да пристъпят към по-амбициозно проучване. Размерът на извадката е базиран основно на твърдо определен брой, а не на процент.

Организиране на проучването и събиране на данните: Може да варира в зависимост от ресурсите и методологията на разпространение. Като цяло, по-ефективно е да се наеме агенция за пазарни проучвания, но някои съвети/съдебни администрация имат ресурсите да го направят самостоятелно (особено в случай че избраният метод е онлайн проучване).

Разход: Може да варира в зависимост от методологията (метод на разпространение и целева извадка) и ценовото равнище на всяка държава. Няма разход за онлайн проучвания, предприети от съдебната власт. 14 000-18 000 евро за телефонни проучвания и комбинация от лични и телефонни проучвания. До 200 000 евро за пълномащабно лично проучване.

Подходящо използване на резултатите: Резултатите могат да бъдат използвани за

чисто вътрешни цели (администрация/организация на съдилищата) или да бъдат публично оповестени (публикувани в пресата или на уебсайт на съда) като част от задължение за отчетност/прозрачност на съдебната власт. Обичайно, те се използват, за да се установят слабости и пунктове, нуждаещи се от подобрене. Те не следва да се използват за наказателни цели. Използването на резултатите следва да бъде ясно определено от началото на проучването.

Опит от проучването сред потребителите на съда през 2022 г.

1. Босна и Херцеговина – Висш съдебен и прокурорски съвет

Период(и) на проучването: Последните пет години от 2021 г..

1. Какви бяха целите на проучването?

Общата цел на заключителното проучване на удовлетвореността сред потребителите на съда е да се оцени нивото на удовлетвореност сред обществеността като цяло, т.е. съществуващите и потенциалните потребители на съда, за да се получат ясни данни за общественото възприятие (гражданите на Сараево, Мостра, Тузла и Баня Лука) за работата на Общинските съдилища в Сараево, Мостар и Тузла и Основния съд в Баня Лука, като най-големите първоинстанционни съдилища в Босна и Херцеговина, в които може да се осигури представителна извадка.

Целта на проучването е да се получат ясни данни за общественото възприятие на потребителите на съда за работата на съдилищата, а именно Общинския съд в Сараево, Общински съд в Мостар, Общинския съд в Тузла и Основния съд в Баня Лука, за да се установят най-важните препоръки за подобряване на работата на тези съдилища и за повишаване на доверието в тяхната работа. В допълнение към това окончателно Проучване на удовлетвореността на потребителите на съда от 2021 г., през 2019 г. беше проведено първоначално проучване на удовлетвореността на потребителите на съда.

2. Какво беше измерено?

Неразделна част от това проучване са няколко тематични глави: доверие в съдебната власт в Босна и Херцеговина, възприятие за съдебната власт, информация за населението като цяло, възприятие на съдилищата от населението като, възприятие и опит на потребителите, физически достъп до съдилищата, удовлетвореност от сградата/пространството на съдилищата, наличие на информация за потребителите,

алтернативно разрешаване на спорове, продължителност на съдебните производства и друг съдебен персонал и обща удовлетвореност от съдилищата.

3. Каква беше използваната методология? (интервюта/ разпространение по пощата/ онлайн/ по телефона и т.н.)

Събирането на данни включваше количествени и качествени методи на изследване и многобройни инструменти за проучване:

Анализ на документи: Изследователите разчитаха преди всичко на данни, налични на уебсайта на Висшия съдебен и прокурорски съвет (ВСПС) на Босна и Херцеговина (<https://vstv.pravosudje.ba>). Анализът на документи включваше и документи, предоставени от ВСПС на Босна и Херцеговина: IPA 2017, Проектно описание, Приложение III, Проектно описание, Приложение III, Организация и методология, Насоки за модел на въпросник. Резултатите от проучването от май 2019 г. бяха използвани, за да се установят каквито и да е изменения в удовлетвореността на потребителите от 2019 г. до настоящия момент. Получените чрез анализа на документи данни бяха използвани за съставянето на части от доклада.

КОЛИЧЕСТВЕНО ИЗСЛЕДВАНЕ: Количествената част от изследването включваше общо 2000 респондента, приблизително 500 от юрисдикциите на всеки от следните съдилища:

Общински съд в Сараево, чиято юрисдикция е кантон Сараево (КС) – 526 респонденти,

Общински съд в Мостар, чиято юрисдикция е град Мостар – 483 респонденти,

Общински съд в Тузла чиято юрисдикция е град Тузла и Община Шелич – 502 респонденти и Основен съд в Баня Лука, чиято юрисдикция е град Баня Лука и Община Лакташи² – 489 респонденти. Количествените данни са събрани по два метода: 1) лични интервюта (F2F) и 2) компютърно асистирани телефонни интервюта (КАТИ). Личните интервюта са приложени при около 74,6% от общия брой респонденти (приблизително 1500 интервюта), докато методът на КАТИ е приложен при 25,4% от респондентите, или 500 интервюта. Подобни въпросници бяха използвани за събиране на данни³ за използването през 2019 г., за да се гарантира, че данните ще бъдат съпоставими.

След провеждането на всички интервюта, събраните данни бяха статистически обработени посредством Статистическия пакет за социални науки (IBM SPSS 21).

ТАЕН КЛИЕНТ:

Проучване от тип „Таен клиент“ беше проведено през юли 2021 г. в Общинските съдилища в Сараево, Мостар, Тузла и Основния съд в Баня Лука. То беше проведено от лица, които бяха получили указания за всяко посещение, включително всички подробности, на които трябва да обърнат внимание. Бяха инструктирани внимателно да наблюдават пространството и служителите и да им задават въпроси, които ще помогнат за оценяването на качеството на предлаганата услуги на посетителите от тях работно място. След посещенията им, всички тайни клиенти се срещнаха с координаторите от Promo Agency, които преди това им бяха предоставили сценария. След посещението, тайните клиенти

работиха с координаторите, за да запишат наблюденията, направени от тях по време на посещението им.

4. Какъв беше уговореният размер на извадката ? (брой отговори/брой съдилища) и беше ли достигнат размерът на извадката?

Уговореният размер на извадката беше 2000 респонденти, приблизително 500 от юрисдикциите от всеки от следните съдилища: Общински съд в Сараево (526 респонденти), Общински съд в Мостар (483 респонденти), Общински съд в Тузла (502 респонденти), Основен съд в Баня Лука (489 респонденти).

Личните интервюта (F2F) представляват 74,6% от общия брой респонденти (приблизително 1500 интервюта), докато компютърно-асистираните телефонни интервюта (КАТИ) са 25,4% от респондентите, или 500 интервюта. Процентът участие в личните интервюта е 60% (Процент участие = брой потенциални респонденти, с които е осъществен контакт, в сравнение с броя респонденти, съгласили се да участват в проучването). Процентът участие в интервюта по метода КАТИ е 21% (Процент участие = броя потенциални респонденти, с които е осъществен контакт, в сравнение с броя респонденти, които са се съгласили да участват в проучването). Тъй като процентът участие за този метод беше много нисък, повече от проучванията бяха проведени чрез използване на личния метод.

5. Кой организира проучването и събра данните?

За осъществяването на проучването, ВСПС на Босна и Херцеговина нае професионална агенция / фирма за проучване на общественото мнение, пазарни проучвания и консултиране, като методологията изцяло следваше изискванията, предвидени в Техническите спецификации и Насоките, предоставени от ВСПС на Босна и Херцеговина.

6. Какви бяха разходите?

Разходите бяха 28 000 КМ (14 300 евро)

7. Какво беше направено с резултатите?

Резултатите от проучването бяха представени на заседание на Съвета, както и на донора, финансира изпълнението на първоначалното и крайното проучване. В допълнение към това, резултатите бяха дадени на целевите съдилища, за да бъдат взети мерки, в съответствие с резултатите от проучването, в тези области, които бяха оценени чрез проучването като нуждаещи се от подобрене.

След 6 месеца до година, ще бъде проведено заседание с председателите на съдилищата, за да се определи дали планираните дейности / мерки са били предприети. Също така, резултатите от проучването са публикувани на уебсайта на ВСПС.

8. Научени уроци за следващо проучване/съвети:

Методологията, използвана в крайното проучване, се оказва ефективна.

Въз основа на проведеното проучване и получените резултати, бяха формирани заключения за текущата удовлетвореност на обществеността от работата на съдилищата и възприятието за правосъдие.

- Макар да е забележимо леко подобрене в отношенията на респондентите към съдебната власт в Босна и Херцеговина, общото ниво на обществено доверие в институциите във връзка с правосъдната система остава ниско
- Общото възприятие за работата на съдебната система в Босна и Херцеговина е по-скоро отрицателно отколкото положително.
- Средният гражданин на Босна и Херцеговина не може да очаква справедлив процес, което говори за общото недоверие на гражданите в съдебните институции.
- корупцията, политическото влияние върху съдилищата, неравенството пред закона и продължителността на производствата са разпознати като най-големият проблем на съдебната власт
- обществото не е запознато с алтернативни начини за разрешаване на съдебните спорове;
- Скоростта на разрешаване на делата и съдебните разноски изпъкват като отрицателни характеристики на работата на съдилищата;
- обществеността изобщо не е информирана или не е достатъчно информирана за работата на общинските / основните съдилища;
- Мненията на Респондентите за съдебната власт в Босна и Херцеговина са оформени в значителна степен от специфични съдебни производства/дела, които получават голямо медийно внимание, което говори за ролята и важността на медиите при оформянето на възприятието на обществеността като цяло за съдебната система в Босна и Херцеговина.

Въз основа на проведеното проучване и получените резултати беше създаден набор от препоръки, определящи конкретни области, в които е възможно да се постигнат

определени подобрения, но също така и специфични механизми за постигането на тези подобрения

9. С кого може да се осъществи връзка, за да се научи повече (ако са предоставени лични данни, те няма да бъдат публикувани в доклада)

Амела Сашич (Amela Sačić) – и Нера Шук (Nera Šćuk) – във Висшия съдебен и прокурорски съвет

2. Дания- Domstolsstyrelsen

Период(и) на проучването: Есен 2020 г. (4 седмици)
1. Какви бяха целите на проучването?
<ul style="list-style-type: none">• Да се проучат и опишат нуждите и очакванията на потребителите на съда и как съдилищата ги посрещат• Да се предостави база за стратегическата работа със съдилищата на Дания
2. Какво беше измерено?
Удовлетвореността на датските потребители на съда – професионалисти и непрофесионалисти
3. Каква беше използваната методология? (интервюта/ разпространение по пощата/ онлайн/ по телефона и т.н.)
Въпросник, съчетан с телефонни интервюта
4. Какъв беше уговореният размер на извадката ? (брой отговори/брой съдилища) и беше ли достигнат размерът на извадката?
Не беше уговорен предварително размер на извадката. 3 603 потребители отговори на въпросника и бяха проведени 50 интервюта. Кандидатите за интервю бяха набрани чрез въпросника
5. Кой организира проучването и събра данните?
Датската съдебна администрация в сътрудничество с външен изпълнител.
6 Какви бяха разходите? Неприложимо
7. Какво беше направено с резултатите?
Въз основа на резултатите бяха установени подобрения и необходими промени за бъдеща работа

8. Научени уроци за следващо проучване/съвети

Важно е потребителите да бъдат улеснени да отговорят. Вдъхновени от Швеция, следващия път може да бъде използван QR код

9. С кого може да се осъществи връзка, за да се научи повече:
international@domstolsstyrelsen.dk

3. Финландия - Tuomioistuinvirasto/ Domstolsverket / Национална съдебна администрация

Период(и) на проучването: 3.2.2020–8.4.2020 г.
1. Какви бяха целите на проучването? Да се оцени качеството на правосъдието в Окръжните съдилища в юрисдикцията на Апелативния съд на Рованиеми. То служи като инструмент за постоянното подобряване и съдебни обучения. То е част от Проекта за качество в юрисдикцията на Апелативния съд на Рованиеми, който протича от 1999 г. Оценката е основана на еталонните параметри на оценката на качеството на правосъдието, които бяха разработени и публикувани в Проекта за качество през 2006 г.
2. Какво беше измерено? Оценката включваше както качеството на производството, така и качеството на решенията. За клиентите и свидетелите, проучването включваше 7 въпроса за качеството на процеса и производството (уредеността, сигурността и информацията на производството, безпристрастността на съдиите, подготовката и ролята за постигане на споразумение в гражданските дела, навременност) и 4 въпроса за решението (справедливост, основания, използван език, навременност на решението). Скалата за оценка беше от лоша, задоволителна до добра. За да се постигне цялостна оценка на качеството, бяха проведени отделни проучвания с повече въпроси едновременно за заинтересуваните лица (адвокати, прокурори), съдебни заседатели, представители на медиите и самите съдии (самооценка). Също така, 30 произволно избрани решения, които не разкриват името на съдията, бяха анализирани от група експерти (представители на главните съдии, съдиите, адвокатите, прокурорите, медиите и евентуално университетски преподаватели).
3. Каква беше използваната методология? (интервюта/ разпространение по пощата/ онлайн/ по телефона и т.н.) За клиентите и свидетелите имаше на разположение онлайн проучване. Те получиха проучването и на хартиен носител в заседания, при възникнала необходимост. При постановяване на решението по-късно след заседанието, проучването на хартиен носител или линк към проучването се изпращаше на страните с решението. Бяха организирани интервюта в един Окръжен съд и много малко клиенти изявиха интерес да участват в тях. За адвокатите, прокурорите, съдиите (самооценка), съдебните заседатели и медиите, проучването с по-голям брой въпроси беше организирано само онлайн.
4. Какъв беше уговореният размер на извадката ? (брой отговори/брой съдилища) и беше ли достигнат размерът на извадката? Трите окръжни съдилища в юрисдикцията на Апелативния съд на Рованиеми (Северна Финландия). Пандемията спря заседанията по средата на проучването и имаше много по-малко потребители на съда или свидетели, които да отговорят на проучването. Броят отговори на клиентите и свидетелите беше под 50. Целта беше да се получат повече отговори, но броят на отговорите остана на нивото на предишното проучване сред клиентите през 2013 г.
5. Кой организира проучването и събра данните? Проектът за качество в юрисдикцията на Апелативния съд на Рованиеми. Един секретар по качеството (съдия) направи онлайн проучванията и събра данните.

Секретарите по качеството (съдии) анализираха данните и съставиха доклад, който беше редактиран от координатора по качеството (съдия).
6. Какви бяха разходите?
Секретарите и координаторът по качеството са съдии и изпълняват работата по качеството в допълнение към другите задължения с бонус. Имаше и много разходи във връзка с издаването на книга с резултатите от проучването.
7. Какво беше направено с резултатите?
Те бяха използвани при планирането на съдебното обучение, организирано от Проекта за качество, и темите на работните групи за качество. Работните групи за качество се състоят от съдии и представителите на заинтересуваните лица. Те обсъждат зададените теми и съставят доклад, който се представя и обсъжда на дните на Качеството по Проекта за качество (около 200 участници) всяка година.
8. Научени уроци за следващо проучване/съвети
Онлайн проучването е най-добрият начин да се достигнат клиентите и свидетелите. Достъпът до линка на онлайн проучването следва да е лесен. Може би QR код би бил добро решение или Приложение. Имаше много малко отговори, дадени на хартия или при интервютата.
9. С кого може да се осъществи връзка, за да се научи повече Мина Лейкас (Minna Leikas), съдия, Окръжен съд на Оулу, ФИНЛАНДИЯ

4. Нидерландия - Raad voor de rechtspraak

Период(и) на проучването: 2014 и 2019 г.
1. Какви бяха целите на проучването?
<ul style="list-style-type: none">- Съдебната система е в служба на обществото и вярва, че е важно да получава редовна обратна връзка от потребителите на съда относно начина, по който работи. Поради това, от 2011 г. Съдебният съвет периодично извършва проучвания оценката на клиентите.- Целта на проучването сред потребителите на съда е двупосочна:<ul style="list-style-type: none">o Отчетност пред холандското общество за функционирането на съдебната власт.o Да се предложат конкретни указания за подобряването на качеството на работата и услугите на съдилищата.
2. Какво беше измерено?
<ul style="list-style-type: none">- Обща оценка- Посрещане при пристигане в съда<ul style="list-style-type: none">o Часове, в които съдилищата започват работаo Вход, пространство и указателни табелиo Отношение от страна на съдебни персоналo Отношение от страна на съдебния пристав- Достъпност до съда<ul style="list-style-type: none">o Достъпност по телефона на съдебния персоналo Достъпност по електронна поща на съдебния персонал- Уебсайт на Съдебната власт<ul style="list-style-type: none">o Възможност за намиране на информацияo Своевременност на информациятаo Разбираемост на информацията- Обяснения на съда<ul style="list-style-type: none">o Обяснение на съдебното заседаниеo Обяснение на производството- Приемане преди началото на съдебното заседание<ul style="list-style-type: none">o Удобства по време на изчакванеo (зона за) Уединениеo Навременно започване на заседанието- Административни данни за контакт<ul style="list-style-type: none">o Информация преди съдебното заседаниеo Информация по време на периода на изчакванеo Вземане предвид на Вашата програмаo Предходна информация за делото- Съдебно функциониране

<ul style="list-style-type: none"> o Подготовка от съдията o Отношения на съдията със страните по спора o Отношения на съдията с професионалните потребители на съда o Съдията слуша аргументите o Съдията Ви взема на сериозно o Съдиите дават възможност да разкажете Вашата история o Емпатия от страна на съдията o Безпристрастност на съдията o Експертиза на съдията o Разбираемост на съдебното заседание <ul style="list-style-type: none"> - Произнасяне <ul style="list-style-type: none"> o Обяснение от страна на съдията на решението - Навременност <ul style="list-style-type: none"> o Навременност на цялата процедура
3. Каква беше използваната методология? (интервюта/ разпространение по пощата/ онлайн/ по телефона и т.н.)
<ul style="list-style-type: none"> - Лични интервюта (страни и жертви са разпитвани лично веднага след заседанията от опитни интервюиращи, отбелязали отговорите на респондентите директно в онлайн въпросника на таблет. <ul style="list-style-type: none"> o Страните и жертвите, които не можеха или не пожелаха да участват в интервю, получиха възможността да участват онлайн в по-късен момент по техен избор. Това можеше да стане чрез оставяне на адрес на електронна поща, където това лице да получи персонализиран линк за онлайн въпросника един ден по-късно. Жертвите също получиха възможността да вземат със себе си писмо, съдържащо линк към онлайн въпросника, и парола. - На професионалистите беше изпратено електронно писмо с покана да попълнят онлайн въпросник. Те получиха личен линк с електронно писмо, изпратено от асоциацията, чийто член е професионалистът.
4. Какъв беше уговореният размер на извадката ? (брой отговори/брой съдилища) и беше ли достигнат размерът на извадката?
<ul style="list-style-type: none"> - Страни по дела: 3406 респонденти - Жертви: 217 респонденти - Професионалисти: 3 084 респонденти - Минимален размер на извадката: 30 респонденти по тип дело и по съд
5. Кой организира проучването и събра данните?
<ul style="list-style-type: none"> - Външно и независимо изследователско бюро
6 Какви бяха разходите?
<ul style="list-style-type: none"> - Разходите за последните две проучвания (2014 г. и 2017 г.) бяха общо приблизително 400 000 евро и за двете (приблизително 23 500 евро на съд)
7. Какво беше направено с резултатите?

<ul style="list-style-type: none"> - Резултатите бяха публикувани на уебсайта на Съдебната власт (линк към уебсайта, само на холандски език) - Резултатите бяха обсъдени в (съветите на) съдилища и на национално ниво на месечна среща между Съвета и председателите на съдилищата - В резултат от оценката, за новото проучване ще бъде разработен нов набор от инструменти <ul style="list-style-type: none"> o 1. проучването може да бъде проведено и на нивото на местния съд (вместо 1 централно проучване). o 2. ще се постави акцент върху събиране на структурна информация (вместо веднъж на три до четири години) и o 3. Фокусът върху ученето и подобряването (вместо само отчетността) в рамките на съдилищата ще бъде централен елемент от новия набор от инструменти. Тези елементи в момента са част от разработването на новото предложение за проекта за 2022 г.
<p>8. Научени уроци за следващо проучване/съвети</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Виж отговора на въпрос 7
<p>9. С кого може да се осъществи връзка, за да се научи повече (ако са предоставени лични данни, те няма да бъдат публикувани в доклада) Роберт ван дер Лаан (Robert van der Laan), в Съдебния съвет</p>

5. Норвегия - Domstolsadministrasjonen / Национална съдебна администрация

<p>Период(и) на проучването:</p> <p>Като цяло, беше възможно да се отговори на проучването в рамките на 12 седмици, от октомври до декември 2021 г. Съдилищата избраха кога да започнат и кога да завършат своите „кампании“ през тези 12 седмици. Времето рамка варираше от 3 до 10 седмици за всеки отделен съд</p>
<p>1. Какви бяха целите на проучването?</p> <p>1. Основно да бъдат получени знания за виждането на съдебния потребител за ученето и развитието, 2. Да се знае дали потребителите на съда имат същото доверие в Съдебната власт като широката общественост. 3. Да се опита пилотно провеждане на проучване сред потребителите на съда и ЕМСС да получи информация.</p>
<p>2. Какво беше измерено?</p> <p>Независимостта на съда. Беше използвано цялото проучване, разработено от проекта на ЕМСС.</p>
<p>3. Каква беше използваната методология? (интервюта/ разпространение по пощата/ онлайн/ по телефона и т.н.)</p> <p>Потребителите на съда бяха поканени за онлайн проучване, влизайки с QR код. (Беше обмислено използването на електронно писмо или sms, но се използва основно информацията за контакт за професионални страни. Не за реалните страни, ответниците и т.н. Смяташе се, че един такъв метод не би дал точна картина на вижданията на потребителите на съда.</p>
<p>4. Какъв беше уговореният размер на извадката ? (брой отговори/брой съдилища) и беше ли достигнат размерът на извадката?</p> <p>Беше пробно проучване в няколко пилотни съдилища. Целта беше да се постигнат 300 отговора от тези шест съдилища. Бяха получени само 145 отговора, от които 31 не отговориха на всички въпроси.</p>
<p>5. Кой организира проучването и събра данните?</p> <p>Националната съдебна администрация (НСА) организира проучването и събра данните.</p>
<p>6 Какви бяха разходите?</p> <p>Часовите работни на НСА и съдебния персонал. Трудно е да се прецени колко работни часове. Дребни разходи за превод на различни езици. Разбира се, необходимо е и решение за проучване.</p>
<p>7. Какво беше направено с резултатите?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Участващите съдилища получиха своите собствени резултати и националните резултати. 2. Резултатите бяха представени на Управителния съвет като част от обсъждането на това дали и как едно такова проучване следва да бъде направено национално и редовно 3. Вероятно резултатите няма да бъдат оповестени публично с оглед на много малкия брой респонденти. Може би ще бъде публикувана кратка статия в общата вътрешна мрежа за съдилищата
<p>8. Научени уроци за следващо проучване/съвети</p> <p>Проучването на ЕМСС е добър инструмент да се получат данни за гледната точка на потребителите на съда за независимостта в съдилищата.</p>

За да получите достатъчно респонденти, трябва да имате специално определени хора, които да помолят потребители на съда да отговорят на проучването.

9. С кого може да се осъществи връзка, за да се научи повече Айвар Арнстад (Ivar Arnstad) в Съдебната администрация

6. Румъния – Consiliul Superior al Magistraturii

Период(и) на проучването: От 2006 г. Апелативен съд – Тимишоара ежегодно провежда такова проучване, но през годините има съществени изменения както в използвания инструментариум (като се следва модела на Йеспер Виттруп), така и в методологията за изследване.

1. Какви бяха целите на проучването?

Проучването, проведено от Апелативен съд – Тимишоара, имаше за цел да подчертае възприятията на общественото мнение и на гражданското общество за качеството на акта на правораздаване на нивото на Апелативен съд – Тимишоара и съдилищата в рамките на неговия район, като цяло.

2. Какво беше измерено?

Проучването беше създадено, за да се анализира възприятието на общественото мнение и гражданското общество за функционирането на съдилищата по принцип, начина, по който се обработват делата, отношението и поведението на съдиите в съдебната зала, техният професионализъм и качеството на постановяваните решения, както и възприятието на поведението и отношението на спомагателният персонал при изпълнението на задълженията му.

Въпросникът има 7 раздела, както следва:

- I. Съответни статистически данни
- II. Услугите, засягащи Регистър, Архив и наличност на информацията относно делата
- III. Дейността в съдебната зала
- IV. Времеви рамки, касаещи преписките в съда
- V. Общата дейност и удобствата на съдебната сграда
- VI. Необходимо време за разглеждане на висшите дела

VII. Заключение на становища

3. Каква беше използваната методология? (интервюта/ разпространение по пощата/ онлайн/ по телефона и т.н.)

През първите години, проучването беше разпространявано във физически формат, на хартия, както на входа на седалището на съда, така и в Адвокатурата, нотариалните офиси, при съдия-изпълнителите, съдебните експерти. Попълнените въпросници се поставяха в кутия на входа на сградата. По-късно данните от попълнените въпросници бяха ръчно попълвани в обобщаващи таблици по категория на отговорите и заключенията също се въвеждаха в годишния доклад на съда.

Впоследствие, хартиеният формат беше премахнат и въпросникът се прилага онлайн от 2015 г. чрез платформата Google Forms[2]. Той може да бъде попълнен от потребителите на съда, като бъде директно достигнат от уебсайта на съда и съдебния портален уебсайт в рамките на секцията за Информация от обществен интерес. Така въпросникът стана много по-достъпен от гледна точка на неговото попълване от субектите, поради типа и начина, по който бяха формулирани въпросите, които бяха адресирани, по-специално, до страните по делата и законните представители, участвали в акта на правораздаване, осъществен в горепосочените съдилища.[3]

Резултатите са публично оповестени и са налични онлайн.[4]

Всяка секция на въпросника има специфични отговори, а някои раздели, напр. I, II и VI, съдържат и пресяващи въпроси, за да се улесни приключването на въпросника.

За повечето раздели, възможностите за отговор бяха следните: *изцяло съм съгласен(на), частично съм съгласен(на), частично съм несъгласен(на), напълно съм несъгласен(на), не знам/не желая да отговоря.*

В края на въпросника, респондентите бяха поканени да дадат някакви предложения за това какви мерки следва да бъдат предприети за подобряване на работата на съдилищата.

4. Какъв беше уговореният размер на извадката ? (брой отговори/брой съдилища) и беше ли достигнат размерът на извадката?

Броят приложени въпросници и дадени отговори се различава от година на година. Например, през 2019 г. от 67-те мнения, изразени от респонденти, мнозинството от тях са ищци (25,4 %), ответници (29,9 %) и обвиняеми (11,9 %).

Въпросникът е отправен към:

- o Ищци
- o Ответници
- o Обвиняеми
- o Жертви
- o Адвокати
- o Стажант адвокати
- o Юридически консултанти
- o Свидетели
- o Експерти
- o Упълномощени/законни представители
- o Попечители
- o Други

<p>5. Кой организира проучването и събра данните?</p>
<p>Както е обяснено в първия отговор: съдилищата в рамките на района на Апелативен съд – Тимишоара и самият апелативен съд. След това данните бяха централизирани.</p>
<p>6 Какви бяха разходите?</p>
<p>Няма налична информация</p>
<p>7. Какво беше направено с резултатите?</p>
<p>За да бъдат анализирани данните, автоматично се създаде база данни в Excel за данните, събрани от респонденти. Като метод за анализ на данните, се използва честотата на изборите на респондентите от точките на въпросника, изразени в проценти.</p> <p>Резултатите бяха строго свързани с броя респонденти, предоставили отговори, като неотговорилите бяха извадени от статистическия анализ, за по-голяма точност на възприятието на респондентите за качеството на работата на съда.</p>
<p>8. Научени уроци за следващо проучване/съвети</p> <p>Евентуални съвети:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Използване на ясен език. Сложните въпроси понякога могат да бъдат възприети като двусмислени от някои от респондентите, особено с оглед на това, че някои (или повечето) от тях нямат правни познания ● Преамбюлт на проучването трябва да бъде възможно най-ясен и прост – например: -две-три изречения, описващи целта на проучването; - представяне на структурата на проучването; - типа потребители на съда, към които е адресирано проучването; - някаква информация за респондентите (например възраст, пол); ● Доколкото се касае за структурата на проучването и въпросите: с оглед на това, че някои от въпросите най-вероятно ще се отнасят до правни аспекти на производството, следва ясно да се посочи от началото кой се очаква да отговори на същите, за да избегнат респондентите каквото и да е недоразумение при попълването на въпросите (например, разделяне на въпросите на определени категории – адресираните към страните, към свидетелите, към адвокатите) <p>Да се положат усилия за избягване на думи/структури, които може да дадат пространство за субективност. Респондентите следва да получат възможности, които – след като бъдат оценени – могат да предложат обективен поглед върху съответния въпрос</p>

9. С кого може да се осъществи връзка, за да се научи повече Представителят на Висшия магистратски съвет, на ниво технически персонал: г-жа Руксандра Гинеску (Ruxandra Ghinescu), *правен експерт със статут на съдия/прокурор, отдел „Европейски и международни въпроси“*.

[1] Тъй като в пилотния проект от миналата година на подгрупата на потребителите на съда румънският съд, който се съгласи с провеждането на проучването сред потребителите на съда, беше Апелативен съд – Тимишоара, представените в този документ данни се отнасят за информацията, дадена от този съд във връзка с въпросника, приложен на негово ниво, и в другите съдилища (първоинстанционни съдилища, трибунали) в рамките на неговия район

[2] Използваният преди въпросник може да бъде намерен на следния линк
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe3sobhvxxmxzgOi-z4MNAbzsrCqD_h-YnHCj15hy7H8rp13g/closedform

[3] В резултат от това, сътрудничеството на разпитаните категории беше много по-добро отколкото в случая на класическия метод с молив и хартия, особено по отношение на страните по съдебни спорове. Данните от този въпросник обаче все още не могат да бъдат обобщени за всички участници в акта на правораздаване и получените данни могат да се разглеждат като обща тенденция в отговорите на категориите лица, поканени да участват във въпросника.

[4] <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdQgpgqhBXyubrJT9H9jvuU2Fqzw97T9RxdhVAIiWZfenhByA/viewanalytics>

7. Испания – Consejo general del Poder Judicial

Период(и) на проучването: От 15 до 20 април 2021 г.
1. Какви бяха целите на проучването?
Проучването се отнася до имиджа на Съдебната власт в испанското общество.
2. Какво беше измерено? <p>Първото предизвикателство за всяко проучване по темата е как да се преодолеят клишетата и прибързани отговори. Един внимателно изработен въпросник е ключова предпоставка: той предоставя на интервюираните лица възможността да изразят ясно и недвусмислено това, което реално искат да кажат. Това е особено важно, когато се засягат силно чувствителни и натоварени със стойност въпроси като „независимост“ или „справедливост“ на Съдилищата.</p> <p>Въпросникът съдържа въпроси относно общото впечатление на респондентите за това как функционира правораздаването в Испания в момента и как функционира съдът при различни видове дела. Респондентите бяха питани и за тяхното общо възприятие за независимостта на съдиите в решенията и дали има натиск върху съдиите във връзка с техните решения и от кого. Включени бяха въпроси, свързани конкретно с респонденти с опит със съдебно дело. Тези респонденти бяха питани, наред с други неща, дали са чувствали комфортно; отношението, което са получили от съдебния персонал, и дали са разговаряли лично със съдията, и ако да, дали са имали впечатлението, че съдията е достъпен. Въпросникът включваше данни за социално-демографска класификация на респондента, включително материално състояние и ниво на образование.</p> <p>Следните пунктове предоставят кратко, базово резюме на основните констатации, получени в това Национално изследване от 2021 г. за имиджа на съдебната власт сред испанското население:</p> <ol style="list-style-type: none">1. 68% от всички испанци възприемат настоящата правораздавателна система като крайната, по-надеждна гаранция за техните права и свободи.2. 74% считат, че испанските съдии са с висока компетентност и са напълно квалифицирани да изпълняват своите професионални задължения (сред самите съдии, много сходен процент – 76% – изразяват същото мнение за самите тях и техните колеги).3. Осем от всеки десет испанци считат, че няма никаква вероятност даден съдия (или член на полицията) да приеме подкуп.4. 77% от испанското население счита, че съобщенията в медиите за съдебната система са постоянно пристрастни, тъй като те се фокусират почти изцяло на неуспехите

или недостатъците на съдебната система и много рядко съобщават за положителни действия или решения.

5. 47% от всички испанци декларират, че са имали личен контакт със съдебната система. Сред тях, тези, които считат, че са се чувствали комфортно в съда и че са били надлежно информирани за производството са склонни да дадат много по-положителна оценка за съдебната система (констатация, която е в пълно съответствие с пионерното изследване на Том Тайлър (Tom Tyler) в САЩ).

6. 79% от испанското население счита, че съдебната система страда от постоянно, сериозно недостатъчно финансиране, което те възприемат като главната причина за хроничното забавяне на решаването на делата. Всъщност, 84% стигат до заключението, че цялото правителство (независимо от политическата му ориентация) изглежда по-заинтересувано от това да се опитва да влияе на съдебната система отколкото да й осигури необходимите средства, които биха позволили по-ефективно функциониране.

7. За пръв път през последните две десетилетия, измежду трите класически „власти“ на Монтескьо, Съдебната власт сега определено се ползва с очевидно по-голямо доверие от парламента или правителството.

8. 66% от испанското население е с усещането, че съдилищата са под постоянен натиск от практически всеки социален фактор: медии, политически партии, съюзи, правителството, икономическите институции и т.н. ... Едно относимо общо неразбиране е заключението на база на този факт, че обществото като цяло счита, че независимостта на съдебната власт е сериозно застрашена.

9. Когато обаче се използва последващ набор от въпроси, се проявява ясно разграничение между усещането, че съдилищата са подложени на всякакви видове натиск и усещането, че последните реално са успешни. Всъщност, едва 24% от всички испанци стигат до извода, че натискът върху съда наистина има някакво влияние върху неговите решения.

10. Във всеки случай, в едно скорошно проучване (със същия методологичен модел) сред голяма (1 000) статистически представителна извадка от Съдии, едва 1% признават, че прекомерният натиск може понякога да им е повлиявал (или на техни колеги) при решенията им.

3. Каква беше използваната методология? (интервюта/ разпространение по пощата/ онлайн/ по телефона и т.н.)

Проучването беше базирано на интервюта, проведени чрез произволен подбор на телефонни номера.

4. Какъв беше уговореният размер на извадката ? (брой отговори/брой съдилища) и беше ли достигнат размерът на извадката?

Проучването беше проведено спрямо национална извадка от 1000 лица (на възраст над 18 г.), статистически представителни за испанското население, от „Metroscopia”, водещ институт за проучване на общественото мнение, имащ много богат опит в този конкретен вид изследвания, който преди е извършвал подобни проучвания от името на испанския Съдебен съвет. Заключителният доклад е написан от проф. Хосе Хуан Тохария (д-р, Йейлски университет), почетен професор по Социология и понастоящем председател на „Metroscopia”, признат експерт в областта.

5. Кой организира проучването и събра данните?

Съдебният съвет организира проучването и избра то да бъде изпълнено от „Metroscopia”.

6 Какви бяха разходите? 18 029,00 евро

7. Какво беше направено с резултатите?

Беше публикуван доклад на уебсайта на Съдебния съвет:

<https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Transparencia/Buen-Gobierno--Etica-Judicial-y-Comision-de-Etica-Judicial/Encuestas-de-satisfaccion/Encuesta--Los-Espanoles-y-la-Justicia---Mayo-de-2021>

В пресата също се споменаха резултатите от проучването. Проучването помогна за насочването на дейността на Съвета.

8. Научени уроци за следващо проучване/съвети

Испанският Съдебен съвет работи с „Metoscopia” в последните години, така че различните проучвания могат да бъдат сравнени лесно и предлагат поглед към това как потребителите на съда възприемат съдебната администрация.

В това отношение през 2005 г. беше публикувано изследване от проф. Тохария с проф. Гарсия де ла Круз относно виждането на потребителите на съда в Испания през последните 25 години. Това проучване може да бъде намерено на следния линк:

<https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder-Judicial/Consejo-General-del-Poder-Judicial/Actividad-del-CGPJ/Estudios/La-justicia-ante-el-espejo---25-anos-de-estudios-de-opinion-del-CGPJ--La-justicia-vista-por-sus-usuarios>

9. С кого може да се осъществи връзка, за да се научи повече Професор Хосе Хуан Тохария (José Juan Toharia)

Швеция – Domstolsverket / Национална съдебна администрация Швеция

В Швеция шведската Национална съдебна администрация разработи проучване сред потребителите, което съдилищата могат да изберат да използват, ако преценят. Някои от тях вече са го използвали, други планират да го използват. Въпросите са еднакви за всички съдилища, което означава, че резултатът може да бъде сравнен между съдилищата и – ако съдът иска да извърши проучването няколко пъти – във времето. Това е онлайн проучване, което може да бъде намерено тук: [Dialog \(quicksearch.se\)](https://quicksearch.se)

Приложение IV – Консолидиран въпросник за потребителите на съда

Уважаеми г-не/г-жо

Този въпросник е част от оценка на качеството на съдебната система, фокусирана върху качеството, независимостта и безпристрастността на съдебната власт. Въпросникът е част от европейско усилие да се осигури и подобри независимостта и качеството на съдебните системи.

Вашето мнение и предложения са важни за нас и ние ще бъдем благодарни, ако отелите малко време, за да отговорите на въпросите по-долу. Въпросникът е анонимен и ние гарантираме, че Вашите отговори ще бъдат третирани при условията на най-строга поверителност.

На въпрос 2 отговарят само страна, свидетел и жертва по наказателно дело.

За Вас. Моля, поставете отметка в съответната(ите) кутия(и):

А В какво качество сте днес в съда?

- Като страна
- Свидетел
- Жертва по наказателно дело
- Адвокат/ представител на страна
- Друго

Б Пол?

- Мъжки
- Женски
- Идентифицирам се по друг начин
- Предпочитам да не отговарям

В Възраст?

- Под 18
- 18 – 30
- 31 – 50
- 51 – 65
- 65 и нагоре
- Предпочитам да не отговарям

1. За Вашето преживяване в съда днес? Моля, поставете отметка в съответната(ите) кутия(и):

А. Ако сте страна по дело – какъв беше резултатът от Вашето дело?

- Успех
- Частичен успех
- Загуба
- Отложено
- Все още неизвестен

Б. Заседанието започна навреме

- Да
- Не
- Неприложимо

В. Заседанието беше отложено за друг ден:

- Да
- Не
- Неприложимо

Г. Всички относими документи бяха на разположение в срок преди заседанието:

- Да
- Не
- Неприложимо

2. Ясно разбрах:

(На въпрос 2 отговарят само страна, свидетел или жертва по наказателно дело)

А. Въпросите по делото

- Да
- Не
- Неприложимо

Б. Процедурата

- Да
- Не
- Неприложимо

В. Моето задължение към съда

- Да
- Не
- Неприложимо

Г. Правата ми по време на заседанието

- Да
- Не
- Неприложимо

3. Съдия слуша внимателно моята страна по делото:

- Да
- Не
- Неприложимо

4. Съдията се отнесе с уважение към всички страни и техните представители:

- Да
- Не
- Неприложимо

5. Съдията се отнесе справедливо към всички страни и техните представители:

- Да
- Не
- Неприложимо

6. Уверен съм, че делото беше(или ще бъде) решено справедливо:

- Да
- Не
- Неприложимо

7. Ако не с те уверени, че делото ще бъде (или е било) решено справедливо, защо не? (можете да отметнете повече от една кутия):

- Нямам усещането, че съдията беше адекватно подготвен за заседанието
- Нямам усещането, че съдията действаше по компетентен и професионален начин
- Считам, че на съдията му липсваха комуникационни умения
- Нямам усещането, че производството беше открито и прозрачно
- Не считам, че съдията обясни мотивите по надлежния ред
- Считам, че страна/ представител може да е оказал/а нерегламентирано въздействие върху решението
- Друго (моля, посочете защо тук):

8. Чувствате ли, че съдията(съдиите) беше(бяха) независим(и) при провеждането на делото? (По скала от 0 – 10, където 0 означава „изобщо не е независим“, а 10 означава „възможно най-висока степен на независимост“) Моля, поставете отметка в съответната кутия.

☐ 0	☐ 3	☐ 6	☐ 9
☐ 1	☐ 4	☐ 7	☐ 10
☐ 2	☐ 5	☐ 8	

Бележка: Независимата съдебна власт е от съществено значение в едно демократично общество. Независимият съдия е свободен от политически или друг нерегламентиран натиск. Независимият съдия е безпристрастен и третира всички страни справедливо.

9. Като цяло съм удовлетворен от провеждането на заседанието от съдията(съдиите) (По скала от 0 – 10 (където 0 означава „изобщо не съм удовлетворен“, а 10 означава „възможно най-високата степен на удовлетвореност“) Моля, поставете отметка в съответната кутия:

☐ 0	☐ 3	☐ 6	☐ 9
☐ 1	☐ 4	☐ 7	☐ 10
☐ 2	☐ 5	☐ 8	

10. Преди да дойдете в съда днес, очаквахте ли да получите справедливо отношение? (По скала от 0 - 10 (където 0 означава „Изобщо не очаквах да получа справедливо отношение“, а 10 означава „Абсолютно очаквах да получа справедливо отношение“) Моля, поставете отметка в съответната кутия:

☐ 0	☐ 3	☐ 6	☐ 9
☐ 1	☐ 4	☐ 7	☐ 10
☐ 2	☐ 5	☐ 8	

11. Преди да дойдете в съда днес, имахте ли доверие в съдебната система? (По скала от 0 - 10 (където 0 означава „изобщо никакво доверие”, а 10 означава „възможно най-голямо доверие”) Моля, поставете отметка в съответната кутия:

☐ 0	☐ 3	☐ 6	☐ 9
☐ 1	☐ 4	☐ 7	☐ 10
☐ 2	☐ 5	☐ 8	

12. След идването Ви в съда днес, повиши ли се или спадна доверието Ви в съдебната система?

- Увеличено (Вашият опит беше по-добър от очакваното)
- Намалено (Вие бяхте разочаровани)
- Остава непроменено

Имате ли някакви предложения или коментари?

Благодарим Ви!

Приложение V – Списък с индикатори за измерване на качеството на правосъдието

А. ИНДИКАТОРИ ЗА НАВРЕМЕННОСТ И ЕФЕКТИВНОСТ НА ПРОЦЕДУРИТЕ

А1. Стандарти за съдии относно продължителността на делата:

- Съществуване на стандарти за срокове на първа инстанция и във въззивните съдилища;
- Обхват на стандартите (обща процедура или конкретни фази на процедурата);
- Практическа реализация на стандартите при първоинстанционните и апелативните съдилища;
- Публичен достъп до информация за реализацията на стандартите.

А2. Стандарти за страните относно продължителността на делата:

- Съществуване на стандарти за срокове за страните на първа инстанция и във въззивните съдилища, напр. да се представят документи;
- Правомощие на съда да налага санкции на страните, които не спазват стандартите за срокове
- Власт на съдиите да дават разпоредения във връзка с управлението на делата (за да пригледят процедурата към делото) в първоинстанционните и въззивните съдилища;
- Власт на съдиите да привеждат в изпълнение определената процедура, ако някоя страна не се съобразява.

А3. Ускорени производства:

- Съществуване на ускорени производства в подходящи случаи на първа инстанция и във въззивните съдилища.

А4. Цифрово подаване на искове и цифрови процедури:

- Възможност за цифрово подаване на искове;
- Възможност за цифрови процедури, в смисъл че всички съобщения са цифрови освен заседанието;
- Възможност за дистанционно провеждане на заседанията
- Възможност страните по делото да се информират цифрово за напредъка на делата им;
- Наличност и разработване на механизми за онлайн разрешаване на спорове;
- Наличност на системи за проследяване за страните, използващи механизми за онлайн разрешаване на спорове.

А5. Специализацията на съдиите:

- Съществуване на достатъчен брой специализирани съдии в първоинстанционните и въззивните съдилища.

Б. ИНДИКАТОРИ ЗА НАДЛЕЖЕН ПРОЦЕС ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА ДОСТЪПНОСТ

Б6. Равенство (финансиране и разходи):

- Съществуване на система, при която се предоставя публично финансиране на страните по делото, които нямат средства сами да водят делото;
- Дали системата предвижда адекватно представителство за тези страни за обществена сметка
- Съществуване на система за разместване на разходите за делото на спечелилата страна към загубилата страна.

Б7. Съизмерими усилия на съдиите:

- Съществуване на правомощия да се определи периода от време, заделен за разглеждане на дадено дело, в зависимост от неговата сложност, в първоинстанционните и въззивните съдилища
- Съществуване на правомощия за намаляване на сложността преди разглеждането на първа инстанция и обжалване

Б8. Справяне с оскърбително поведение:

- Власт на съдията да вземе мерки, за да предотврати оскърбления от страните и/или техните адвокати
- Инструменти, с които разполага съдията, за да се намеси:
 - o Спира производството
 - o Разпорежда ускоряване на производството
 - o Налага глоби
 - o Размества съдебните разноски
 - o Подава сигнал към дисциплинарен орган.

Б9. Възможност за обжалване:

- Съществуване на право на обжалване за загубила страна;
- Съществуване на система за филтриране, за да се предотвратява пълно разглеждане на жалби, които са без основанията от производството;
- Действие на жалбата спрямо изпълнението на обжалвания акт.

Б10. Комуникация:

- Съществуване на процедури на всички официални езици на държавата;
- Съществуване на съоръжения в съда за предоставяне на превод, когато е необходимо.
- Съществуване на система, която да гарантира, че стандартът на превод е адекватен

Б11. Достъп за хора с увреждания:

- Съществуване на специални процедурни и физически мерки за хора с увреждания.

Б12. Създадена организация за уязвими хора:

- Съществуване на специални процедурни и физически мерки за уязвими хора.

В. ИНДИКАТОРИ ЗА КАЧЕСТВО НА СЪДЕБНИТЕ РЕШЕНИЯ

В13. Формат на решенията:

- Съществуване на шаблони за решения в стандартизирани типове дела.

В14. Мотиви на съдебните актове:

- Съществуване на изискването за мотивиране на актовете, уреждащи материално-правни въпроси по граждански дела, и присъдите по наказателни дела;
- Възможност съдиите да представят само съкратени мотиви, там където това е уместно (напр. за ускоряване на процедурите);
- Изискване устните решения (ако са позволени) да бъдат записвани и да се предоставят на страните;
- Изискване за протоколиране на устните решения по граждански дела и устните присъди по наказателни дела.

В15. Яснота на съдебните решения:

- Основни получатели, за които съдебните решения трябва да бъдат разбрани от:
 - Страните
 - Широката общественост
 - Други съдии (като въззивни съдилища или Върховен съд)
 - Научната общност
 - Оценяващи органи
- Съществуване на задължение за използване на език, които е ясно разбираем
- Съществуване на система (извън обжалването), която да гарантира, че съдебните решения са ясно разбираеми

В16. Оценка на качеството на съдебните решения:

- Съществуване на инструмент за регулярна оценка на качеството на съдебните решения
- Отговорен за оценяването орган.

В17. Оценка за работата на съдиите:

- Съществуване на система за оценка на работата на съдиите
- Отговорен за оценката на орган
- Връзка с Проучването на удовлетвореността на потребителите на съда.

В18. Образование на съдиите:

- Съществуване на първоначално обучение на съдиите по писане на съдебни актове
- Съществуване на обучителни курсове, предназначени да подпомагат съдиите при изпълнението на задълженията им
- Съществуване на изискването съдиите да участват регулярно в обучителни курсове.

Г. ИНДИКАТОРИ ЗА ПУБЛИЧЕН ДОСТЪП ДО ПРАКТИКАТА, ЗА ДА СЕ РЪКОВОДИ ОБЩЕСТВОТО

Г19. Достъп до съдебна практика:

- Степен, в която съдебните решения по граждански, наказателни и семейни дела се публикуват в първоинстанционните и въззивните съдилища;
- Усилия на съда да посочи на обществото решенията, които имат силно въздействие и/или създават прецедент;
- Усилия на съда да предостави статистическа информация за изхода от делата.

Г20. Разкриване пред обществеността:

- Степен, в която съдилищата предоставят информация на обществеността чрез официални източници (напр. публикации, уебсайтове) за основни съдебни ценности, като независимост, непристрастност и прилагане на правото;
- Степен, в която обществеността има възможността да посещава съдилищата и да вижда съдиите на работа.

Приложение VI – Въпросник за качеството на правосъдието

Моля, попълнете Вашата държава по произход:

Обща бележка: Съветът на проектния екип е въпросникът да се попълни от работна група, състояща се от около 3 съдии със съответни знания по темата за качеството, и (някои членове на) Съдебния съвет/еквивалентен орган.

Инструкции преди попълване на въпросника:

Отговори на въпросите могат да се дават в цифрова форма, като се отмятат кутиите в този документ. Ако не е специално е пояснено, давайте само по един отговор за Наказателни и Граждански.

Разлики между съдилищата:

Във Вашата държава мерките може да се различават в различните съдилища. Където е уместно, са разграничени първоинстанционните съдилища и въззивните съдилища. Сред първоинстанционните съдилища и сред въззивните съдилища също може да възникнат разлики. Освен ако във въпроса не Ви молят изрично да посочите разликите (виж 1.1), моля отговорете на въпроса, като имате предвид обичайната ситуация при съдилищата във Вашата държава.

Какво се има предвид под „стандарти“:

В този въпросник, моля да третирате „стандарти“ като означаващи цели или насоки, предназначени да постигнат навременност и ефективност и спрямо които могат да бъдат оценени реално постигнатите срокове, което може да се осъществи по различни начин – от право до обичай.

Какво се има предвид под „ускорени/опростени процедури“:

Както е посочено в Становище № 6 на КСЕС, има големи разлики в терминологията в тази област. Не всички държави разбират концепцията за кратки, опростени и ускорени процедури в един и същи смисъл. Моля, отговорете на този въпрос съобразно Вашата система, като имате наум съкратена или бърза процедура.

A. Навременост и ефективност на процедурите

Индикатор А1: Стандарти за съдилищата по отношение на продължителността на делата

1.1 Има ли въведени стандарти – формални или неформални – за продължителността на делата в първоинстанционните съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

1.2 Ако има въведени стандарти, тези стандарти прилагат ли се принципно към цялата процедура (от началото до края)?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Цялата процедура	☐	4	☐	4

1.3 Има ли въведени стандарти – формални или неформални – за продължителността на делата във въззивните съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2

Никакви видове дела	☐	0	☐	0
---------------------	--------------------------	---	--------------------------	---

1.4 Ако има въведени стандарти, тези стандарти прилагат ли се принципно към цялата процедура (от началото до края) ?

	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Цялата процедура	☐	4	☐	4

1.5 Ако са въведени стандарти в първоинстанционните съдилища, те наблюдават ли се поне ежегодно?

	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	4	☐	4
Не	☐	0	☐	0

1.6 Ако са въведени стандарти във въззивните съдилища, те наблюдават ли се поне ежегодно?

	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	4	☐	4
Не	☐	0	☐	0

1.7 Реализирани ли са на практика стандарти по делата, за които се прилагат, в първоинстанционните съдилища?

	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0
Не се знае	☐	0	☐	0

1.8 Реализирани ли са на практика стандарти по делата, за които се прилагат, във въззивните съдилища?

	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0
Не се знае	☐	0	☐	0

1.9 Достъпна ли е за обществеността информация за прилагането на тези стандарти?

	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Достъпна на официален уебсайт	☐	4	☐	4
Друго	☐	2	☐	2
Не е достъпна	☐	0	☐	0

Индикатор A2: Стандарти за страните по отношение на продължителността на делата**2.1 Има ли правила (било то закони, кодекси/правила за гражданския процес или други), определящи срокове за страните в първоинстанционните съдилища, напр. за представяне на документи?**

	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2

Никакви видове дела	☐	0	☐	0
---------------------	--------------------------	---	--------------------------	---

Бележка: по наказателни дела правилата могат да са приложими спрямо обвинението или обвиняемия или спрямо всеки от тях.

2.2 Може ли първоинстанционният съд да наложи санкции на страните, които не спазват приложимите срокове по 2.1 по-горе?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

2.3 Има ли правила (било то закони, кодекси/правила за гражданския процес или други), определящи срокове за страните във въззивните съдилища, напр. за представяне на документи?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

2.4 Може ли въззивният съд да наложи санкции на страните, които не спазват приложимите срокове по 2.3 по-горе?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

2.5 Имат ли съдиите в първоинстанционните съдилища правомощие да дават разпореждания относно управлението на делото по дадено дело?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

2.6 Имат ли съдии в първоинстанционните съдилища правомощие да привеждат в изпълнение такива разпореждания относно управлението на делото, ако някоя страна не се съобразява?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1

Никакви видове дела	☐	0	☐	0
---------------------	--------------------------	---	--------------------------	---

2.7 Имат ли съдиите във въззивните съдилища правомощие да дават разпореждания относно управлението на делото при обжалване?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

2.8 Имат ли съдиите във въззивните съдилища правомощие да привеждат в изпълнение такива разпореждания относно управлението на делото, ако някоя страна не се съобразява?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

Индикатор А3: ускорени/ опростени процедури

3.1 Налични ли са ускорени или опростени процедури по подходящи дела в първоинстанционните съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

3.2 Налични ли са ускорени или опростени процедури по подходящи дела във въззивните съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

Индикатор А4: Цифрово подаване на искове и цифрови процедури

4.1 Могат ли делата да се започват цифрово в първоинстанционните съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

4.2 Могат ли делата да се започват цифрово във въззивните съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

4.3 Могат ли процедури на първа инстанция да се провеждат цифрово, в смисъл цялата комуникация да бъде цифрова до заседанието?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

4.4 Могат ли процедури във въззивните съдилища да се провеждат цифрово, в смисъл цялата комуникация да бъде цифрова до заседанието ?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

4.5 Могат ли да се провеждат дистанционно заседания в първоинстанционните съдилища:				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	4	☐	4
Не	☐	0	☐	0

4.6 Могат ли да се провеждат дистанционно заседания във въззивните съдилища:				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	4	☐	4
Не	☐	0	☐	0

4.7 Могат ли страните по делото да се информират цифрово за напредъка по делата им?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

4.8 Има ли механизми за онлайн разрешаване на спорове, които са налични или в процес на разработване в съдилищата?		
		Точки
Изцяло налични	☐	6
Частично налични	☐	4
В процес на разработване	☐	2
Няма	☐	0

Бележка: Механизмите за онлайн разрешаване на спорове (ODR) касаят нови процедури, които се разработват въз основа на цифрови възможности и така се различават от настоящите процедури. Мислете за процедури, които позволяват последователна комуникация между страните и съда (напр. чрез email), които да заменят заседанията.

Индикатор А5: Специализацията на съдиите

5.1 В първоинстанционните съдилища има ли специализирани съдии/съдилища/отделения/ състави, които да разглеждат следните видове дела:			
	Да	Не	Точки
Семейно право и правен режим на непълнолетните и малолетните	☐	☐	Да=1, Не=0
Право на интелектуална собственост	☐	☐	Да=1,
Търговско право	☐	☐	Да=1
Несъстоятелност	☐	☐	Да=1
Определени видове престъпления	☐	☐	Да=1
Трудово право	☐	☐	Да=1
Други, които се считат за подходящи	☐	☐	Да=1

5.2 Във въззивните съдилища има ли специализирани съдии/съдилища/отделения/ състави, които да разглеждат следните видове дела:			
	Да	Не	Точки
Семейно право и правен режим на непълнолетните и малолетните	☐	☐	Да=1
Право на интелектуална собственост	☐	☐	Да=1
Търговско право	☐	☐	Да=1
Несъстоятелност	☐	☐	Да=1
Определени видове престъпления	☐	☐	Да=1
Трудово право	☐	☐	Да=1
Други, които се считат за подходящи	☐	☐	Да=1

*Източник Становище на КСЕС номер 15. Параграф 42.

Индикатор А6: Оценка за работата на съдиите

6.1 Компетентността на съдиите от един съд оценява ли се редовно, по начин, който зачита независимостта на съдиите, за да се определят образователните нужди и разпределението на съдиите от съда в различните сфери на правото и специализациите? ³		
		Точки
По отношение на обучителните нужди и разпределението на областите на правото и специализацията	☐	4
Само по отношение на обучителните нужди	☐	2
Само по отношение на разпределението на сферите на правото и специализацията	☐	2
Не	☐	0

6.2 Преглежда ли се редовно индивидуалната работа на съдиите по отношение на броя дела, продължителност, професионално качество на решенията, поведение по време на заседанията и съдебна етика, по начин, който зачита независимостта на съдиите? Възможни са няколко отговора ⁴ .		
		Точки
Брой дела	☐	1
Продължителност на процедурите	☐	1
Качество на решенията	☐	1
Поведение по време на заседанията	☐	1
Съдебна етика	☐	1
Не	☐	0

6.3 Поведението на съдията част ли е от проучванията на удовлетвореността на потребителите на съда, ако има такива?		
		Точки
Да	☐	2

³ Бележка: само положителен отговор в оценката отговаря на критериите на EMCC, както са посочени в индикаторите за независимост и отчетност.

⁴ Бележка: само положителен отговор в оценката отговаря на критериите на EMCC, както са посочени в индикаторите за независимост и отчетност.

Не	☐	0
----	--------------------------	---

Надлежен процес от гледна точка на достъпност

Индикатор Б7: Равенство (финансиране и разходи)

7.1 Има ли система за предоставяне на публично финансиране на страните по делата, неразполагащи със средства сами да плащат за процеса?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

7.2 Системата предвижда ли адекватно представителство за тези страни за обществена сметка?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

7.3 Има ли адекватно публично финансиране за тези страни, които отговарят на условията съгласно системата?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

7.4 Трябва ли принципно загубилата страна по гражданско дело да участва в разностите на спечелилата страна?				
				Точки

Изцяло	☐	1
Основен принцип е пълното поемане, но има възможности за отклонение	☐	2
Отчасти	☐	1
Не	☐	0

Индикатор Б8: Съизмерими усилия на съдиите (сложните дела получават ли подходящо внимание?)

8.1 Съдът има ли правомощие да определи периода от време, заделен за разглеждане на дадено дело, в зависимост от неговата сложност, в първоинстанционните съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	4	☐	4
Не	☐	0	☐	0

8.2 Съдът има ли правомощие да намалява сложността (например, като изисква от страните да постигнат споразумение по определени въпроси/аспекти) преди разглеждането на първа инстанция?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

8.3 Съдът има ли правомощие да определи периода от време, заделен за разглеждане на дадено дело, в зависимост от неговата сложност, във въззивните съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	4	☐	4
Не	☐	0	☐	0

8.4 Съдът има ли правомощие да намалява сложността (например, като изисква от страните да постигнат споразумение по определени въпроси/аспекти) преди разглеждането на жалбата?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

Индикатор Б9: Справяне с оскърбително поведение

9.1 Може ли съдията да вземе мерки, за да предотврати оскърбително поведение от страните и/или техните адвокати?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

9.2 Ако отговорът на въпрос 9.1 е положителен, може ли съдията да предприеме някои от следните действия (моля посетете всички приложими):				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Спира производството	☐	1	☐	1
Ускорява производството	☐	1	☐	1
Постановява неблагоприятни разпореждания за разноските	☐	1	☐	1
Налага глоби	☐	1	☐	1
Уведомява дисциплинарен орган	☐	1	☐	1

Индикатор Б10: Възможност за обжалване

10.1 Може ли загубилата страна да подаде жалба?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

10.2 Има ли система за филтриране, за да се предотвратява пълно разглеждане на жалби, които са без основания от производството?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

10.3 Ако е подадена жалба, може ли съдът да спре/разпорежи спиране на първоинстанционното решение?	
	Точки
☐ Да	2
☐ Не	0

Индикатор Б11: Комуникация

11.1 Налични ли са процедури на всички официални езици?				
	Наказателни дела	Точки	Гражданск и дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

11.2 Съдът осигурява ли съоръжения за (устен) превод, когато е необходимо?				
	Наказателни дела	Точки	Гражданск и дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

11.3 Има ли система, която да гарантира, че стандартът на (устен) превод е адекватен (например, чрез проверка и/или лицензиране)?				
	Наказателни дела	Точки	Гражданск и дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

Индикатор Б12: Достъп за хора с увреждания

12.1 Има ли специални процедурни мерки на разположение на лица с увреждания ⁵ ?							
Повече от 2/3 от съдилищата	Точки	Между 2/3 и 1/3 от съдилищата	Точки	По-малко от 1/3 от съдилищата	Точки	Няма такива съдилища	Точки
☐	3	☐	2	☐	1	☐	0

12.2 Ако отговорът на 11.1 е положителен, моля, посочете за кои увреждания са положени грижи:								
	Повече от 2/3 от съдилищата	Точки	Между 2/3 и 1/3 от съдилищата	Точки	По-малко от 1/3 от съдилищата	Точки	Няма такива съдилища	Точки
Подвижност	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Зрение	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Слух	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Интелектуално увреждане	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Увреждане на психическото здраве	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Друго	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0

12.3 Има ли специални физически мерки на разположение на хора с увреждания?							
Повече от 2/3 от съдилищата	Точки	Между 2/3 и 1/3 от съдилищата	Точки	По-малко от 1/3 от съдилищата	Точки	Няма такива съдилища	Точки
☐	3	☐	2	☐	1	☐	0

⁵ Например, специални процедурни мерки са хора с увреждания на слуха или зрението, евентуално да присъстват на съдебни заседания дистанционно (напр. поради увредена подвижност) и други.

12.4 Ако отговорът на 11.3 е положителен, моля, посочете за кои увреждания са положени грижи:								
	Повече от 2/3 от съдилищата	Точки	Между 2/3 и 1/3 от съдилищата	Точки	По-малко от 1/3 от съдилищата	Точки	Няма такива съдилища	Точки
Подвижност	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Зрение	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Слух	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Интелектуално увреждане	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Увреждане на психическото здраве	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Друго	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0

Индикатор Б13: Достъп за уязвими хора

13.1 Има ли специални процедурни мерки на разположение на уязвими хора?							
Повече от 2/3 от съдилищата	Точки	Между 2/3 и 1/3 от съдилищата	Точки	По-малко от 1/3 от съдилищата	Точки	Няма такива съдилища	Точки
☐	3	☐	2	☐	1	☐	0

13.2 Ако отговорът на 12.1 е положителен, моля посочете за кого са те:								
	Повече от 2/3 от съдилищата	Точки	Между 2/3 и 1/3 от съдилищата	Точки	По-малко от 1/3 от съдилищата	Точки	Няма такива съдилища	Точки
Деца	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Възрастни хора	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0

Жертви ⁶	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Други уязвими възрастни	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0

13.3 Има ли специални физически мерки на разположение на уязвими хора?

Повече от 2/3 от съдилищата	Точки	Между 2/3 и 1/3 от съдилищата	Точки	По-малко от 1/3 от съдилищата	Точки	Няма такива съдилища	Точки
☐	3	☐	2	☐	1	☐	0

13.4 Ако отговорът на 12.3 е положителен, моля посочете за кого са те:

	Повече от 2/3 от съдилищата	Точки	Между 2/3 и 1/3 от съдилищата	Точки	По-малко от 1/3 от съдилищата	Точки	Няма такива съдилища	Точки
Деца	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Възрастни хора	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Жертви	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0
Други уязвими възрастни	☐	3	☐	2	☐	1	☐	0

Качество съдебните решения и неговото подобряване

B14. Формат на решенията

14.1 Налични ли са необвързващи шаблони за решения и други съдебни актове за стандартизирани видове дела?

	Наказателни	Точки	Гражд	Точки
--	-------------	-------	-------	-------

⁶ Съгласно определението, съдържащо се в член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления, жертва означава: i) физическо лице, което е претърпяло вреди, включително физическо, душевно или емоционално страдание или икономическа вреда, които са пряка последица от престъпление; ii) членове на семейството на лице, чиято смърт е пряка последица от престъпление и които са претърпели вреда в резултат на смъртта на лицето.

	дела		ански дела	
Всички дела	☐	8	☐	8
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	6	☐	6
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	4	☐	4
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

Индикатор В15: Мотиви на съдебните актове

15.1 Мотивират ли се повечето съдебни актове, уреждащи материално-правни въпроси – било то устно или в писмена форма?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

15.2 Има ли възможност за съдията да прецени дали да представи само съкратени мотиви устно или в писмена форма, където е подходящо (напр. за да ускори процедури)?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

15.3 Дали мотивите за съдебните актове по граждански и наказателни дела, които се представят само в устна форма (т.е. не е писмена), се протоколират и предоставят на разположение на страните?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	4	☐	4
Не	☐	0	☐	0
Неприложимо (тъй като не се позволяват устни мотиви)	☐	4	☐	4

Индикатор V16: Яснота на съдебните решения

16.1 Очаква ли се съдебната власт да гарантира, че съдебните актове ще бъдат разбрани от (възможно е да се даде повече от един отговор):				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Страните	☐	2	☐	2
Широката общественост	☐	1	☐	1
Другите съдии (като въззивни съдии, Върховен съд)	☐	1	☐	1
Научната общност	☐	1	☐	1

16.2 Има ли изрично задължение (напр. по закон, подзаконов нормативен акт или практика) да се използва език в съдебните актове, който е ясно разбираем?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

16.3 Има ли система извън обжалването, която да гарантира, че съдебните решения са ясно разбираеми?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

Индикатор V17: Оценка на качеството на съдебните решения

17.1 Преглеждат ли се извадки от актове от колеги съдии, за да се оценява регулярно качеството на съдебните актове (извън процеса на обжалване)?		
		Точки
Да	☐	4
Не	☐	0

Индикатор 18: Образование на съдиите

18.1 Представява ли писането на съдебни актове част от първоначалното обучение на съдиите?		
		Точки
Да	☐	3
Не	☐	0

18.2 Налични ли са обучителни курсове, съответстващи на полезен и висок стандарт, които са предназначени да подпомагат съдиите при ефективното изпълнение на задълженията им?		
		Точки
Да	☐	3
Не	☐	0

18.3 Ако отговорът на 18.2 е положителен, изисква ли се от съдиите да участват редовно в такива обучителни курсове?		
		Точки
Да	☐	3
Не	☐	0

Предоставяне на публичен достъп до практиката, за да се ръководи обществото

Индикатор Г19: Достъп до съдебна практика

19.1 В първоинстанционните съдилища публикуват ли се съдебните решения на външен уебсайт?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

19.2 Ако (някое от тези) съдебни решения се публикуват, те безплатно ли са достъпни или срещу символична такса или трябва да се плати, за да се получи достъп?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Безплатно	☐	2	☐	2
Символична такса	☐	1	☐	1
Платено	☐	0	☐	0

19.3 Предоставя ли се публичен достъп до резюмета на съществени първоинстанционни съдебни решения?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

19.4 Изтъкват ли се важните решения: посочват ли се на обществеността решенията, които имат съществен ефект/ създават прецедент?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

19.5 Оповестява ли се публично статистическа информация за резултатите от делата?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

19.6 Във въззивните съдилища публикуват ли се съдебните решения на външен уебсайт?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Всички дела	☐	4	☐	4
Повече от 2/3 от видовете дела	☐	3	☐	3
Между 1/3 и 2/3 от видовете дела	☐	2	☐	2
По-малко от 1/3 от видовете дела	☐	1	☐	1
Никакви видове дела	☐	0	☐	0

19.7 Ако (някое от тези) съдебните решения се публикуват, те безплатно ли са достъпни или срещу символична такса или трябва да се плати, за да се получи достъп?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Безплатно	☐	2	☐	2
Символична такса	☐	1	☐	1
Платено	☐	0	☐	0

19.8 Публикуват ли се резюмета на съществени съдебни решения на въззивни съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

19.9 Изтъкват ли се важните въззивни решения: посочват ли се на обществеността решенията, които имат съществен ефект/ създават прецедент?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

19.10 Оповестява ли се публично статистическа информация за резултатите от делата във въззивните съдилища?				
	Наказателни дела	Точки	Граждански дела	Точки
Да	☐	2	☐	2
Не	☐	0	☐	0

Благодаря Ви, че попълнихте въпросника.

---КРАЙ---